

EL

EL

EL



ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

Βρυξέλλες, 28.10.2010
COM(2010) 614 τελικό

SEC(2010) 1272
SEC(2010) 1276

**ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΣΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ, ΤΟ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ
ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟ ΤΗΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ
ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΚΑΙ ΤΗΝ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΩΝ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΩΝ**

**Ολοκληρωμένη βιομηχανική πολιτική για την εποχή της παγκοσμιοποίησης
Η ανταγωνιστικότητα και η βιωσιμότητα τίθενται στο επίκεντρο**

{SEC(2010) 1272}

{SEC(2010) 1276}

ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

1.	Η ΕΥΡΩΠΗ ΧΡΕΙΑΖΕΤΑΙ ΤΗ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ.....	4
2.	ΜΙΑ ΝΕΑ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΗ ΩΣ ΠΡΟΣ ΤΗ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ.....	5
3.	ΒΕΛΤΙΩΣΗ ΤΩΝ ΣΥΝΘΗΚΩΝ ΠΛΑΙΣΙΟΥ ΓΙΑ ΤΗ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ	6
3.1.	Θωράκιση ανταγωνιστικότητας και εφαρμογή ευφυσούς ρύθμισης	6
3.2.	Βελτίωση της πρόσβασης σε χρηματοδότηση για τις επιχειρήσεις.....	8
4.	ΕΝΙΣΧΥΣΗ ΤΗΣ ΕΝΙΑΙΑΣ ΑΓΟΡΑΣ	10
4.1.	Ανάπτυξη της ενιαίας αγοράς και εφαρμογή των δικαιωμάτων διανοητικής ιδιοκτησίας.....	10
4.2.	Πολιτική ανταγωνισμού.....	12
4.3.	Βελτίωση υποδομών	12
4.4.	Τυποποίηση.....	14
5.	ΜΙΑ ΝΕΑ ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΗΣ ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΑΣ	15
5.1.	Βιομηχανική καινοτομία.....	15
5.2.	Βάση δεξιοτήτων.....	18
6.	ΚΕΦΑΛΑΙΟΠΟΙΗΣΗ ΤΗΣ ΠΑΓΚΟΣΜΙΟΠΟΙΗΣΗΣ	19
6.1.	Εμπόριο και διεθνής ρύθμιση	19
6.2.	Εξασφάλιση της πρόσβασης σε πρώτες ύλες και κρίσιμα προϊόντα.....	22
7.	ΠΡΟΑΓΩΓΗ ΤΟΥ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΟΥ ΕΚΣΥΓΧΡΟΝΙΣΜΟΥ	23
7.1.	Αποδοτικότητα πόρων, ενέργειας και άνθρακα.....	23
7.2.	Διαρθρωτική πλεονάζουσα παραγωγική ικανότητα	25
7.3.	Αξιοποίηση της εταιρικής κοινωνικής υπευθυνότητας.....	27
8.	Η ΕΙΔΙΚΗ ΔΙΑΣΤΑΣΗ ΓΙΑ ΚΑΘΕ ΤΟΜΕΑ – ΜΙΑ ΣΤΟΧΟΘΕΤΗΜΕΝΗ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΗ.....	28
8.1.	Διάστημα: μοχλός καινοτομίας και ανταγωνιστικότητας στην υπηρεσία των πολιτών	29
8.2.	Βιώσιμη κινητικότητα.....	31
8.3.	Αντιμετώπιση των προκλήσεων της κοινωνίας	32
8.4.	Αναζωογόνηση της ανταγωνιστικότητας της ΕΕ μέσω της αλυσίδας αξίας	33
8.5.	Ενίσχυση των βιομηχανιών με ένταση ενέργειας.....	35

8.6	Ενισχυμένη τομεακή προσέγγιση	36
9.	ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ: ΜΙΑ ΝΕΑ ΔΙΑΚΥΒΕΡΝΗΣΗ ΤΗΣ ΕΕ ΓΙΑ ΤΗ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ	36

1. Η ΕΥΡΩΠΗ ΧΡΕΙΑΖΕΤΑΙ ΤΗ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ

Σήμερα παρά ποτέ η Ευρώπη χρειάζεται τη βιομηχανία και η βιομηχανία χρειάζεται την Ευρώπη. Η ενιαία αγορά, με 500 εκατομμύρια καταναλωτές, 230 εκατομμύρια εργαζομένους και 20 εκατομμύρια επιχειρηματίες, είναι βασικό μέσο για την επίτευξη ανταγωνιστικής βιομηχανικής Ευρώπης. Μία στις τέσσερις θέσεις εργασίας στον ιδιωτικό τομέα στην Ευρωπαϊκή Ένωση είναι στη μεταποιητική βιομηχανία και τουλάχιστον μία ακόμα στις τέσσερις είναι σε συνδεδεμένες υπηρεσίες που εξαρτώνται από τη βιομηχανία ως προμηθευτές ή ως πελάτες. Το 80 % του συνόλου των προσπαθειών στον τομέα της έρευνας και της ανάπτυξης καταβάλλονται στη βιομηχανία – είναι μοχλός καινοτομίας και πάροχος λύσεων στις προκλήσεις τις οποίες αντιμετωπίζουν οι κοινωνίες μας.

Είναι σημαντικό να αυξηθεί η παραγωγικότητα στη **βιομηχανία μεταποίησης και τις συναφείς υπηρεσίες** ώστε να υποστηριχθεί η ανάκαμψη της οικονομικής μεγέθυνσης και της απασχόλησης, να αποκατασταθεί η υγεία και η βιωσιμότητα της οικονομίας της ΕΕ και να καταστεί δυνατό να διατηρηθεί το κοινωνικό μοντέλο μας. Συνεπώς, η βιομηχανία βρίσκεται στο επίκεντρο του νέου μοντέλου ανάπτυξης για την οικονομία της ΕΕ, όπως σκιαγραφήθηκε στη στρατηγική «Ευρώπη 2020».

Η χρηματοπιστωτική και οικονομική κρίση έστρεψε εκ νέου την προσοχή στην καίρια σημασία μιας **ισχυρής, ανταγωνιστικής και διαφοροποιημένης αλυσίδας αξίας της μεταποιητικής βιομηχανίας** για την ανταγωνιστικότητα και τη δυνατότητα δημιουργίας θέσεων εργασίας της ΕΕ. Η παρούσα ανακοίνωση καθορίζει ένα στρατηγικό πλαίσιο για μια νέα ολοκληρωμένη βιομηχανική πολιτική που θα ενθαρρύνει την οικονομική ανάκαμψη και τη δημιουργία θέσεων εργασίας μέσω της εξασφάλισης ακμάζουσας βιομηχανικής βάσης παγκόσμιας κλάσης στην ΕΕ.

Οι ΜΜΕ αποτελούν περίπου τα 2/3 της απασχόλησης της βιομηχανίας, ενώ και ένα μεγάλο μερίδιο των δυνατοτήτων οικονομικής μεγέθυνσης και απασχόλησης στην ΕΕ βρίσκεται στις δραστήριες και δυναμικές ΜΜΕ της. Η προαγωγή της δημιουργίας, της οικονομικής μεγέθυνσης και της διεθνοποίησης των ΜΜΕ πρέπει, έτσι, να αποτελέσει τον πυρήνα μιας νέας ολοκληρωμένης βιομηχανικής πολιτικής της ΕΕ.

Κατά την τελευταία δεκαετία το **παγκόσμιο επιχειρηματικό περιβάλλον** άλλαξε δραστικά¹. Η αλλαγή αυτή έχει ως αποτέλεσμα τόσο προκλήσεις όσο και ευκαιρίες για την ευρωπαϊκή βιομηχανία: η βιομηχανική πολιτική θα πρέπει να βοηθήσει τη βιομηχανία να αδράξει αυτές τις ευκαιρίες. Η βιομηχανία της ΕΕ ανταγωνίζεται με την Κίνα, τη Βραζιλία, την Ινδία και άλλες αναδύμενες οικονομίες και σε προϊόντα υψηλής αξίας. Η τεχνολογία, η ΤΠΕ και οι δεξιότητες καθίστανται όλο και πιο σημαντικά στοιχεία για τη διεθνή ανταγωνιστικότητα. Οι διεθνείς αλυσίδες αξίας καθίστανται όλο και περισσότερο διασυνδεδεμένες, ενώ υπάρχει όλο και μεγαλύτερος ανταγωνισμός για την ενέργεια και πρώτες ύλες που σπανίζουν. Η βιομηχανία της ΕΕ πρέπει επίσης να αναλάβει ηγετικό ρόλο κατά τη μετάβαση στην οικονομία χαμηλών εκπομπών διοξειδίου του άνθρακα με αποδοτικότητα στη χρήση των πόρων.

¹ ΓΔ Επιχειρήσεων και Βιομηχανίας: «Η μεταποιητική βιομηχανία της ΕΕ: Προκλήσεις και ευκαιρίες για τα επόμενα έτη».

Υπάρχουν λόγοι που μας κάνουν να έχουμε εμπιστοσύνη στην ικανότητα της βιομηχανίας της ΕΕ να υπερνικήσει αυτές τις προκλήσεις και να εξακολουθήσει να είναι ο κινητήριος μοχλός οικονομικής μεγέθυνσης στην οικονομία της ΕΕ. Έως τις αρχές της χρηματοπιστωτικής και οικονομικής κρίσης, η **ευρωπαϊκή βιομηχανία** είχε ανταποκριθεί ικανοποιητικά σε αυτό το ταχέως μεταβαλλόμενο περιβάλλον. Είχε διατηρήσει με επιτυχία το μερίδιό της του παγκόσμιου εμπορίου κατά την τελευταία δεκαετία έναντι της έντονης πίεσης από τους νέους ανταγωνιστές. Η ίδια η μεταποίηση αντιπροσωπεύει το 75 % των εξαγωγών. Τομείς όπως ο τομέας των φαρμάκων και ο τομέας της μηχανικής αναπτύχθηκαν ιδιαίτερα. Η αυτοκινητοβιομηχανία, η βιομηχανία χημικών και η αεροδιαστημική βιομηχανία επεκτείνονταν επίσης. Ενώ η οικονομική κρίση αρχικά προκάλεσε **προσωρινή κατάρρευση της μεταποιητικής παραγωγής**, ακολούθησε μια έντονη ανάκαμψη, καθώς επανέκαμψε η οικονομική μεγέθυνση του παγκόσμιου εμπορίου και καθώς περιορίστηκαν τα υπερβολικά αποθέματα. Βεβαίως, κάποιοι τομείς επλήγησαν πιο σοβαρά και για μεγαλύτερη διάρκεια από ό,τι άλλοι.

Ένας δυναμικός και ιδιαίτερα ανταγωνιστικός μεταποιητικός τομέας μπορεί να παράσχει τους πόρους και πολλές από τις λύσεις για τις κοινωνικές αλλαγές που αντιμετωπίζει η ΕΕ, όπως η κλιματική αλλαγή, η υγεία και η γήρανση του πληθυσμού, καθώς και την ανάπτυξη υγιούς, ασφαλούς και σίγουρης κοινωνίας και ακμάζουσας κοινωνικής οικονομίας της αγοράς.

Η αναγκαία **μετάβαση σε μια πιο βιώσιμη και χωρίς αποκλεισμούς οικονομία με αποδοτικότητα πόρων** θα πρέπει να υποστηριχθεί τόσο από οριζόντιες όσο και από τομεακές πολιτικές σε όλα τα επίπεδα και θα απαιτήσει ενισχυμένη ευρωπαϊκή διακυβέρνηση και κοινωνικό διάλογο.

2. ΜΙΑ ΝΕΑ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΗ ΣΤΗ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ

Η παρούσα ανακοίνωση προτείνει μια νέα προσέγγιση στη βιομηχανική πολιτική που θα θέσει την οικονομία της ΕΕ σε πορεία δυναμικής ανάπτυξης, ενισχύοντας την ανταγωνιστικότητα της ΕΕ, παρέχοντας ανάπτυξη και θέσεις εργασίας και διευκολύνοντας τη μετάβαση στην οικονομία χαμηλών εκπομπών διοξειδίου του άνθρακα και αποδοτικότητας των πόρων.

Ένα φιλόδοξο πλαίσιο στρατηγικής για μια νέα πολιτική βιομηχανικής ανταγωνιστικότητας πρέπει να θέσει την ανταγωνιστικότητα και τη βιωσιμότητα της ευρωπαϊκής βιομηχανίας στο επίκεντρο. Αυτή στρατηγική απαιτεί τη θεώρηση της βιομηχανικής πολιτικής υπό την ευρύτερη της έννοια:

Πρώτον, πρόκειται για εκείνες τις πολιτικές που έχουν αντίκτυπο στο κόστος, την τιμή και την καινοτομική ανταγωνιστικότητα της βιομηχανίας και των επιμέρους τομέων, όπως π.χ. οι πολιτικές τυποποίησης ή καινοτομίας ή οι τομεακές πολιτικές που έχουν στόχο, π.χ. τις επιδόσεις καινοτομίας των επιμέρους τομέων.

Δεύτερον, είναι **αναγκαίο να εξετάσουμε τις συνέπειες της ανταγωνιστικότητας όλων των άλλων πρωτοβουλιών πολιτικής**, όπως π.χ. των πολιτικών για τις μεταφορές, την ενέργεια, των περιβαλλοντικών πολιτικών ή των κοινωνικών πολιτικών και των πολιτικών προστασίας του καταναλωτή αλλά και της πολιτικής για την ενιαία αγορά ή των εμπορικών πολιτικών. Οι πολιτικές αυτές αποτελούν κρίσιμες συνιστώσες της συνολικής δέσμης μέτρων, καθώς μπορούν να έχουν σημαντική επίδραση στο κόστος, την τιμή και την καινοτομική ανταγωνιστικότητα της βιομηχανίας.

Αυτή η νέα προσέγγιση χαρακτηρίζεται από:

- **συνδυασμό της οριζόντιας βάσης και της τομεακής εφαρμογής.** Οι υφιστάμενες προκλήσεις απαιτούν δραστικές προσπάθειες προσαρμογής και φιλόδοξες στρατηγικές μετάβασης από τους διαφορετικούς οικονομικούς τομείς. **Όλοι οι τομείς είναι σημαντικοί και η Επιτροπή θα εξακολουθήσει να εφαρμόζει μια εξατομικευμένη προσέγγιση σε όλους τους τομείς.** Όταν ενδείκνυται, η Επιτροπή θα εξετάσει τα κατάλληλα μέτρα για την ενημέρωση των καταναλωτών και την προαγωγή της βιομηχανικής αριστείας σε δεδομένους τομείς. **Συντονισμένες, ευρωπαϊκές απαντήσεις πολιτικής.** Η κατανομή της εργασίας σε ολόκληρη την υφήλιο εντείνεται και οι έννοιες των εθνικών τομέων ή βιομηχανιών με μικρή αλληλεπίδραση με άλλους τομείς ή τον υπόλοιπο κόσμο καθίστανται λιγότερο συναφείς.
- Πρέπει να εξεταστεί **ολόκληρη η αλυσίδα αξίας και εφοδιασμού**, από την πρόσβαση στην ενέργεια και στις πρώτες ύλες έως τις υπηρεσίες εξυπηρέτησης μετά την πώληση και την ανακύκλωση των υλικών. Ορισμένα τμήματα αυτής της αλυσίδας θα βρίσκονται εκτός της Ευρώπης· ως εκ τούτου, είναι αναγκαίο όλες οι βιομηχανίες να έχουν ένα «αντανακλαστικό παγκοσμιοποίησης».
- **Η Επιτροπή θα υποβάλλει τακτικά εκθέσεις σχετικά με την ανταγωνιστικότητα και τις βιομηχανικές πολιτικές και επιδόσεις της ΕΕ και των κρατών μελών.** Καθώς πολλές από τις σχετικές συνθήκες πλαισίου για μια ανταγωνιστική και βιώσιμη βιομηχανία ορίζονται σε επίπεδο κράτους μέλους, η παρακολούθηση δεν θα πρέπει να καλύπτει μόνον τις επιδόσεις ανταγωνιστικότητας αλλά και τις πολιτικές ανταγωνιστικότητας².

Η επιτυχία αυτής της νέας βιομηχανικής πολιτικής θα μεταφραστεί άμεσα σε αυξημένη οικονομική μεγέθυνση και απασχόληση και σε βελτίωση της διεθνούς ανταγωνιστικότητας της ευρωπαϊκής βιομηχανίας. Επιπλέον, η χρήση πόρων και ενέργειας και οι εκπομπές αερίων του θερμοκηπίου θα πρέπει να αποσυνδεθούν από την αύξηση της παραγωγής σύμφωνα με τις γενικές φιλοδοξίες της στρατηγικής «Ευρώπη 2020».

3. ΒΕΛΤΙΩΣΗ ΤΩΝ ΣΥΝΘΗΚΩΝ ΠΛΑΙΣΙΟΥ ΓΙΑ ΤΗ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ

3.1. Θωράκιση ανταγωνιστικότητας και εφαρμογή ευφυσής ρύθμισης

Παρά το ορθώς ανεπτυγμένο σώμα νομοθεσίας και κανονιστικής ρύθμισης της ΕΕ, εξακολουθεί να υπάρχει σημαντικό πεδίο εφαρμογής για τη βελτίωση της κανονιστικής ρύθμισης σε ευρωπαϊκό και εθνικό επίπεδο. Είναι αναγκαία η περαιτέρω κίνηση προς **ευφυή ρύθμιση**³ σε όλα τα επίπεδα ρυθμιστικής παρέμβασης και σε όλα τα διαφορετικά πολιτικά πεδία που επηρεάζουν τη βιομηχανική ανταγωνιστικότητα. Αυτή η κίνηση έχει δύο διαστάσεις.

Πρώτον, είναι σημαντικό να εξασφαλιστεί ότι όλες οι προτάσεις πολιτικής με σημαντικό αντίκτυπο στη βιομηχανία υποβάλλονται σε ενδελεχή ανάλυση για τις επιπτώσεις τους στην

² Έγγραφο εργασίας των υπηρεσιών της Επιτροπής σχετικά με τις επιδόσεις και τις πολιτικές ανταγωνιστικότητας των κρατών μελών SEC(2010)XXXX. Τα βασικά πορίσματα της έκθεσης όσον αφορά τις προκλήσεις που είναι κοινές για πολλά κράτη μέλη της ΕΕ τονίζονται σε πλαίσιο στο κείμενο.

³ COM(2010) 543

ανταγωνιστικότητα. Παραδείγματα τέτοιων μέτρων είναι η νέα νομοθεσία για την εσωτερική αγορά, οι σημαντικές ρυθμίσεις των χρηματοοικονομικών αγορών που ενδέχεται να επηρεάζουν την πρόσβαση στη χρηματοδότηση και η νέα νομοθεσία για την κλιματική αλλαγή ή για το περιβάλλον. Η **ανάλυση των επιπτώσεων στην ανταγωνιστικότητα θα πραγματοποιείται μέσω της υφιστάμενης διαδικασίας εκτίμησης επιπτώσεων με:**

- αξιολόγηση και υποβολή έκθεσης για τις συνολικές επιπτώσεις μιας πρότασης στην ανταγωνιστικότητα, συμπεριλαμβανομένων της επένδυσης, του κόστους, της τιμής και των καινοτόμων επιπτώσεων στη βιομηχανία και τους επιμέρους τομείς, καθώς και της ικανοποίησης των καταναλωτών και λαμβάνοντας ιδιαίτερα υπόψη τις πιθανές αλληλεπιδράσεις μεταξύ της πρότασης πολιτικής και άλλης υφιστάμενης ή σχεδιαζόμενης νομοθεσίας και ρύθμισης·
- εξασφάλιση της διαφάνειας του προγραμματισμένου έργου αξιολόγησης των επιπτώσεων μέσω της δημοσίευσης χαρτών πορείας για όλες τις πρωτοβουλίες που είναι πιθανό να έχουν σημαντικό αντίκτυπο, συμπεριλαμβανομένων των πρωτοβουλιών για την ανταγωνιστικότητα·
- αναζήτηση της γνώμης των επιχειρήσεων και άλλων ενδιαφερόμενων μερών στην προετοιμασία σημαντικών νομοθετικών πρωτοβουλιών μέσω διαβούλευσης των ενδιαφερόμενων μερών και της ενθάρρυνσής τους να κάνουν χρήση των χαρτών πορείας κατά την εκπόνηση των συμβολών τους στη διαδικασία χάραξης πολιτικής·
- συνεχής εξασφάλιση ότι όλες οι σημαντικές προτάσεις της Επιτροπής που είναι πιθανόν να έχουν σημαντικό αντίκτυπο, συμπεριλαμβανομένων των σχεδίων δράσης (και εμπορικών εντολών διαπραγμάτευσης), υφίστανται εκτίμηση επιπτώσεων και υποβάλλονται στην «Επιτροπή εκτίμησης επιπτώσεων»·
- επισήμανση στους χάρτες πορείας που συνοδεύουν το ετήσιο πρόγραμμα εργασίας των μέτρων που θα υποβληθούν σε αξιολόγηση επιπτώσεων.

Το δεύτερο στοιχείο θα είναι η **αξιολόγηση εκ των υστέρων** των επιπτώσεων της νομοθεσίας στην ανταγωνιστικότητα. Οι συστηματικές αξιολογήσεις της νομοθεσίας πρέπει να καταστούν αναπόσπαστο μέρος της ευφυούς ρύθμισης. Η αξιολόγηση των αποτελεσμάτων θα οδηγήσει σε μια πιο δυναμική και διαφανή διαδικασία χάραξης πολιτικής βάσει στοιχείων, ενώ θα συμβάλει και στον εντοπισμό νέων ευκαιριών για τη βελτίωση της ποιότητας της νομοθεσίας, συμπεριλαμβανομένων της απλούστευσης και της μείωσης του διοικητικού φόρτου. Καθώς η νομοθεσία στο παρελθόν, κατά κανόνα, επικεντρωνόταν στην αντιμετώπιση πρωταρχικών στόχων (όπως π.χ. η εξασφάλιση της ρύθμισης της ενιαίας αγοράς, η ικανοποίηση των περιβαλλοντικών στόχων κ.λπ.), οι πιθανές επιπτώσεις στη βιομηχανική ανταγωνιστικότητα και, ιδίως, ο συσσωρευμένος αντίκτυπος της νομοθεσίας δεν αξιολογούνταν πάντα πλήρως. Η Επιτροπή προτίθεται, για το λόγο αυτό, να συμπληρώσει την αξιολόγηση των επιμέρους τμημάτων της νομοθεσίας με πιο ολοκληρωμένες αξιολογήσεις πολιτικής. Αυτοί οι «έλεγχοι καλής κατάστασης» θα αξιολογούν κατά πόσον το ρυθμιστικό πλαίσιο για έναν τομέα πολιτικής είναι «κατάλληλο για το σκοπό» και, αν όχι, τι θα πρέπει να βελτιωθεί. Η διαδικασία αυτή θα στοχεύσει στη μείωση των υπερβολικών επιβαρύνσεων και θα εξορθολογήσει τα στρώματα της νομοθεσίας που συσσωρεύτηκαν με το χρόνο, προσδιορίζοντας επικαλύψεις, κενά, ασυνέπειες και ξεπερασμένα μέτρα. Η εμπειρία που αποκτήθηκε από την απλούστευση της νομοθεσίας στο πλαίσιο της «νέας προσέγγισης» για την ενιαία αγορά αγαθών μπορεί να παράσχει πολύτιμα στοιχεία στο πλαίσιο αυτό.

Παρά την ουσιαστική πρόοδο τα τελευταία χρόνια, η μεγάλη πλειονότητα των κρατών μελών εξακολουθεί να αντιμετωπίζει σοβαρές και προσδιοριζόμενες προκλήσεις όσον αφορά την ευφυή ρύθμιση και το επιχειρηματικό περιβάλλον, ιδίως για τις ΜΜΕ. Πρέπει να καταβληθούν αυξημένες και πιο συστηματικές προσπάθειες από τα κράτη μέλη για να μειωθεί ο διοικητικός φόρτος, να επιδιωχθεί η βελτίωση της νομοθεσίας και οι πολιτικές ηλεκτρονικής διακυβέρνησης, να εφαρμοστεί η αρχή «σκέψου πρώτα σε μικρή κλίμακα» και να απλουστευτούν τα συστήματα υποστήριξης. Η ανταλλαγή βέλτιστης πρακτικής μεταξύ των αρμόδιων χάραξης πολιτικής μπορεί να επιτρέψει την επίτευξη των στόχων πολιτικής με λιγότερο επαχθείς τρόπους.

Είναι επίσης αναγκαίο να συνεχιστεί η βελτίωση του επιχειρηματικού περιβάλλοντος για τις ΜΜΕ. Στο πλαίσιο αυτό, έχει ήδη σημειωθεί μεγάλη πρόοδος βάσει της στρατηγικής της Λισαβόνας και του **νόμου περί μικρών επιχειρήσεων (Small Business Act)** που εκδόθηκαν από την Επιτροπή τον Ιούνιο του 2008⁴. Ωστόσο, είναι αναγκαία η περαιτέρω πρόοδος μέσω της διαρκούς εφαρμογής της αρχής «σκέψου πρώτα σε μικρή κλίμακα» και μέσω νέων πρωτοβουλιών για την υποστήριξη της ανταγωνιστικότητας των ΜΜΕ, όπως π.χ. πρόσβαση σε οικοαγορές και οικοκαινοτομία, και της συνεργασίας μεταξύ των επιχειρήσεων και της διεθνοποίησης.

Η Επιτροπή θα:

- πραγματοποιήσει ενισχυμένη ανάλυση του αντικτύπου στη βιομηχανική ανταγωνιστικότητα για όλες τις σημαντικές νέες προτάσεις πολιτικής με σημαντικό αντίκτυπο στη βιομηχανία στο πλαίσιο της διαδικασίας αξιολόγησης επιπτώσεων και θα συμμετέχει σε αξιολογήσεις εκ των υστέρων και «ελέγχους καλής κατάστασης» της νομοθεσίας της ΕΕ, συμπεριλαμβανομένων των ζητημάτων βιομηχανικού ανταγωνισμού (από το 2011 και μετά)·
- επανεξετάσει το νόμο περί μικρών επιχειρήσεων προκειμένου να εξακολουθήσει να βελτιώνει το επιχειρηματικό περιβάλλον για τις ΜΜΕ και θα αντιμετωπίσει τα αναδυόμενα ζητήματα, όπως η πρόσβαση στις οικοαγορές και στην οικοκαινοτομία, η συνεργασία μεταξύ επιχειρήσεων και η διεθνοποίηση. (2010)

Τα κράτη μέλη καλούνται να:

- εξασφαλίσουν την αξιολόγηση του αντικτύπου στη βιομηχανική ανταγωνιστικότητα των ιδίων σημαντικών προτάσεων πολιτικής τους, να εφαρμόσουν τους «ελέγχους καλής κατάστασης» της νομοθεσίας τους,
- να εφαρμόσουν το νόμο περί μικρών επιχειρήσεων, να προβούν σε περαιτέρω βελτιώσεις στο επιχειρηματικό περιβάλλον, καθώς και να εφαρμόσουν την αρχή «σκέψου πρώτα σε μικρή κλίμακα».

3.2. Βελτίωση της πρόσβασης σε χρηματοδότηση για τις επιχειρήσεις

Είναι σημαντικό να καταστούν **οι χρηματοπιστωτικές αγορές πιο ελαστικές και αποδοτικές** και να εξασφαλιστεί ότι έχουν τα ορθά κίνητρα για να χρηματοδοτήσουν την πραγματική οικονομία και τις επενδύσεις αντί να εμπλακούν σε κερδοσκοπία στις χρηματοπιστωτικές αγορές. Η ρύθμιση της χρηματοπιστωτικής αγοράς πρέπει να αποφύγει τη

⁴ COM(2008)394.

διακινδύνευση των πιο βραχυπρόθεσμων αναγκών χρηματοδότησης της πραγματικής οικονομίας και της ικανότητας των εταιρειών να αντισταθμίσουν τους κινδύνους.

Η πρόσβαση σε χρηματοδότηση προσδιορίστηκε από τα περισσότερα κράτη μέλη ως σημαντική στένωση, ιδίως για τις ΜΜΕ και τη χρηματοδότηση της καινοτομίας. Πολλές χώρες χρησιμοποίησαν το προσωρινό πλαίσιο κρατικών ενισχύσεων για να αναπτύξουν μέτρα οικονομικής ανάκαμψης. Ειδικότερα, τα κράτη μέλη ενίσχυσαν τις εξαγωγικές πιστώσεις, την ασφάλεια των εξαγωγών και τα συστήματα τραπεζικών εγγυήσεων δανείων των ΜΜΕ. Οι καθυστερημένες πληρωμές από το δημόσιο τομέα εξακολουθούν να αποτελούν πρόβλημα στην πλειονότητα των χωρών και, σε ορισμένες χώρες, υπάρχει σαφές περιθώριο για την ουσιαστική μείωση των καθυστερήσεων πληρωμών.

Έπειτα από την χρηματοπιστωτική και οικονομική κρίση, η πρόσβαση σε χρηματοδότηση για τις επιχειρήσεις παραμένει σημαντική πρόκληση, ιδίως για τις ΜΜΕ. Η διαθεσιμότητα πίστωσης εξακολουθεί να μην έχει επιστρέψει στο κανονικό επίπεδο και οι χρηματοπιστωτικές αγορές παραμένουν απρόθυμες να διακινδυνεύσουν. Η Επιτροπή δημιούργησε το Φόρουμ χρηματοδότησης ΜΜΕ (SME Finance Forum) με χρηματοπιστωτικά ιδρύματα και εκπροσώπους των επιχειρήσεων για να αξιολογεί και να διαδίδει βέλτιστες πρακτικές και να βρίσκει νέες καινοτόμους λύσεις για να εξασφαλίζει την πρόσβαση σε χρηματοδότηση για επιχειρήσεις, ιδίως τις ΜΜΕ.

Ο εκσυγχρονισμός της βιομηχανικής βάσης και της υποδομής της Ευρώπης στα οποία στηρίζεται θα απαιτήσει σημαντικές νέες επενδύσεις, στις οποίες περιλαμβάνονται **περισσότερο ιδιωτικό κεφάλαιο για παραγωγικές επενδύσεις**, ιδίως μέσω των αγορών επιχειρηματικού κεφαλαίου. Αυτό ισχύει ιδίως για τη χρηματοδότηση νέων επιχειρήσεων, δυναμικά επεκτεινόμενων εταιριών και έρευνας και ανάπτυξης και καινοτομίας που συχνά δεν μπορούν να χρηματοδοτηθούν από χρηματοδότηση με ίδια κεφάλαια. Δεδομένης της τρέχουσας πολύ σημαντικής επιδείνωσης της κατάστασης των δημόσιων οικονομικών σε αρκετά κράτη μέλη, πρέπει να διερευνηθούν νέες και καινοτόμοι λύσεις, συμπεριλαμβανομένων των συστημάτων που συγχρηματοδοτούνται από την περιφερειακή πολιτική της ΕΕ και την ΚΓΠ για τον τομέα των γεωργικών προϊόντων διατροφής, προκειμένου να εξασφαλιστεί αποδοτική και αποτελεσματική χρηματοοικονομική υποστήριξη ώστε να υποβοηθηθεί η ευθυγράμμιση της δημόσιας χρηματοδότησης και των μηχανισμών παροχής κινήτρων με τους στρατηγικούς στόχους της ΕΕ.

Μεγάλης κλίμακας σχέδια ιδιωτικών επενδύσεων και επενδύσεων υποδομών βασίζονται επίσης σε καλά λειτουργούσες χρηματοπιστωτικές αγορές. Μπορούν να προσελκύσουν ιδιωτικά και δημόσια κεφάλαια από χώρες εκτός της ΕΕ, συμπεριλαμβανομένων των **ξένων άμεσων επενδύσεων** από κρατικά επενδυτικά ταμεία. Είναι σημαντικό αυτά τα κεφάλαια να λειτουργούν σε ανοικτό επενδυτικό κλίμα και να τηρούν ορισμένα πρότυπα όσον αφορά τη διαφάνεια και τη διακυβέρνηση, σύμφωνα με τις βέλτιστες πρακτικές που δημιουργήθηκαν από το ΔΝΤ και τον ΟΟΣΑ.

Η Επιτροπή θα:

- *προτείνει νομοθεσία, σύμφωνα με την «Ανακοίνωση για τα επόμενα βήματα στην μεταρρύθμιση των χρηματοπιστωτικών υπηρεσιών»⁵, για να εξασφαλίσει ότι οι χρηματοπιστωτικές αγορές καθίστανται όλο και πιο ανθεκτικές και αποδοτικές, ενώ*

⁵ COM(2010) 301.

παράλληλα θα εξασφαλίζει ότι δεν θέτουν σε κίνδυνο τις χρηματοδοτικές ανάγκες της πραγματικής οικονομίας. Κατά την εκπόνηση μελλοντικής νομοθεσίας θα αξιολογηθεί και θα ληφθεί πλήρως υπόψη ο πιθανός αντίκτυπος στην πρόσβαση σε χρηματοδότηση, ιδίως για τις ΜΜΕ.

- εξετάσει κατά πόσον τα ευρωπαϊκά χρηματοοικονομικά μέσα μπορούν να επικεντρωθούν εκ νέου στην επόμενη περίοδο προγραμματισμού μετά το 2013 ώστε να συμβάλουν στην αντιμετώπιση των αδυναμιών της αγοράς όσον αφορά τη χρηματοδότηση μικρών επιχειρήσεων και καινοτομίας.

Τα κράτη μέλη καλούνται να αναπτύξουν και να ανταλλάξουν βέλτιστες πρακτικές σχετικά με κυβερνητικά συστήματα για την πρόσβαση σε χρηματοδότηση (2011/12).

4. ΕΝΙΣΧΥΣΗ ΤΗΣ ΕΝΙΑΙΑΣ ΑΓΟΡΑΣ

4.1. Ανάπτυξη της ενιαίας αγοράς και εφαρμογή των δικαιωμάτων διανοητικής ιδιοκτησίας

Η ενιαία αγορά αποτέλεσε έναν από τους κύριους κινητήρες της οικονομικής μεγέθυνσης στην Ευρωπαϊκή Ένωση τα τελευταία είκοσι χρόνια. Παρείχε στη βιομηχανία της ΕΕ σημαντικές μειώσεις όσον αφορά τα διασυννοριακά εμπορικά κόστη και αυξημένο ανταγωνισμό, ενώ παρείχε και σημαντικές οικονομίες κλίμακας και πεδίο δράσης λόγω της διαθεσιμότητας μιας πανευρωπαϊκής αγοράς. Ωστόσο, ορισμένοι φραγμοί παραμένουν. Οι φραγμοί αυτοί περιλαμβάνουν αποκλίνοντες εθνικούς κανόνες, επικάλυψη διαδικασιών και δυσχέρειες όσον αφορά την πρόσβαση σε ορισμένους τομείς της αγοράς. Η «Πράξη για την ενιαία αγορά», στοχεύει στην αντιμετώπιση των εν λόγω φραγμών και, ταυτόχρονα, στην ανανέωση της εμπιστοσύνης στην ενιαία αγορά. Την εμπιστοσύνη των επιχειρήσεων, των εργαζομένων, των επενδυτών και των καταναλωτών ότι θα ωφεληθούν όλοι από μία ενιαία αγορά που ευνοεί μια ιδιαίτερα ανταγωνιστική οικονομία κοινωνικής αγοράς.

Έχει πραγματοποιηθεί σημαντική **προσέγγιση των νομοθεσιών** σε αρκετούς τομείς νομοθεσίας σχετικά με την οικονομική δραστηριότητα. Ωστόσο, η ευρωπαϊκή βιομηχανία και οι ευρωπαίοι πολίτες εξακολουθούν κατά κανόνα να αντιμετωπίζουν 27 πολύ διαφορετικά νομικά περιβάλλοντα σε εθνικό, καθώς και σε περιφερειακό επίπεδο. Αυτό το γεγονός εμποδίζει την αποδοτική κατανομή πόρων στην Ευρώπη και την ανταγωνιστικότητα της ευρωπαϊκής βιομηχανίας. Είναι σημαντικό να εξεταστεί ενδελεχώς η υφιστάμενη νομοθεσία και διοικητικές διαδικασίες για να **προσδιοριστεί το πεδίο περαιτέρω ενίσχυσης της εναρμόνισης που θα ενισχύει την αποδοτικότητα**. Ενώ μέρος του έργου αυτού έχει ήδη ξεκινήσει, σε πολλούς τομείς το έργο εξακολουθεί να πρέπει να αρχίσει.

Οι υπηρεσίες που συνδέονται με τις επιχειρήσεις, όπως π.χ. η εφοδιαστική, η διαχείριση εγκαταστάσεων, ο σχεδιασμός, η εμπορία και η διαφήμιση γίνονται όλο και πιο σημαντικές για τη σύγχρονη μεταποίηση. Και τα δύο είναι βασικές εισροές και ενισχύουν την αξία των προϊόντων. Ενώ η εφαρμογή της οδηγίας για τις υπηρεσίες έχει αφαιρέσει διοικητικούς φραγμούς όσον αφορά τη διασυννοριακή παροχή υπηρεσιών, εξακολουθούν να υπάρχουν άλλοι τομείς στους οποίους οι φραγμοί παραμένουν και στους οποίους η λειτουργία της εσωτερικής αγοράς για τις υπηρεσίες πρέπει να βελτιωθεί. Οι βιομηχανικοί χρήστες εξωτερικών υπηρεσιών βρίσκονται έτσι αντιμέτωποι με μια αγορά η οποία είναι έντονα κατακερματισμένη, αδιαφανής και συχνά χωρίς καλά καθορισμένα ποιοτικά πρότυπα. Η

δημιουργία μιας ακμάζουσας ενιαίας αγοράς στις υπηρεσίες που συνδέονται με τις επιχειρήσεις απαιτεί να αντιμετωπιστούν επείγοντως τα ζητήματα αυτά.

Οι βελτιώσεις στο **ευρωπαϊκό σύστημα δικαιωμάτων διανοητικής ιδιοκτησίας** είναι αναγκαίες και ήδη καθυστερημένες, ιδίως ένα αποδοτικό σύστημα στον τομέα των διπλωμάτων ευρεσιτεχνίας της ΕΕ και επίλυσης διαφορών σχετικά με τα διπλώματα ευρεσιτεχνίας. Η πιο αποτελεσματική χορήγηση, διαχείριση και χρήση των δικαιωμάτων διανοητικής περιουσίας είναι το κλειδί για την απελευθέρωση των προσπαθειών έρευνας και ανάπτυξης και καινοτομίας, που είναι ζωτικές για τη διαρκή ανταγωνιστικότητα. Επιπλέον, η χορήγηση αυτών των δικαιωμάτων πρέπει να συμβαδίζει με την αποτελεσματική εφαρμογή. **Η παραποίηση και η πειρατεία** στην ενιαία αγορά και στο εξωτερικό επηρεάζουν έναν όλο και μεγαλύτερο αριθμό και ποικιλία τομέων, καθώς και ευρύ φάσμα ατομικών επιχειρήσεων. Η παραποίηση εμπορευμάτων, όπως π.χ. των φαρμάκων, του ηλεκτρονικού εξοπλισμού και των ανταλλακτικών αυτοκινήτων, μπορεί να προκαλέσει σοβαρούς κινδύνους για την υγεία και την ασφάλεια, καθώς και μείωση της κερδοφορίας του κλάδου και του κινήτρου για καινοτομία.

Η Επιτροπή θα:

- εξασφαλίσει την έγκαιρη εφαρμογή της πράξης για την ενιαία αγορά·
- συντάξει πολυετές σχέδιο δράσης της ΕΕ για την ανάπτυξη της εποπτείας της αγοράς της ΕΕ. Επιπλέον, σε συνεργασία με τις εθνικές τελωνειακές αρχές και αρχές εποπτείας της αγοράς, θα αναπτύξει κατευθυντήριες γραμμές για τον τελωνειακό έλεγχο στον τομέα της ασφάλειας των προϊόντων·
- εξετάσει ενδελεχώς τη νομοθεσία της ΕΕ σε επιλεγμένους τομείς, συμπεριλαμβανομένης ιδίως της ελεύθερης κυκλοφορίας των αγαθών, για να προσδιοριστεί το πεδίο στο οποίο η περαιτέρω εναρμόνιση θα μπορούσε να μειώσει σημαντικά το κόστος της ανάπτυξης των εργασιών σε διασυνοριακό επίπεδο·
- συστήσει ομάδα υψηλού επιπέδου σχετικά με τις επιχειρηματικές υπηρεσίες για να εξετάσει τα κενά της αγοράς, ζητήματα προτύπων και καινοτομίας καθώς και διεθνή εμπορικά ζητήματα σε κλάδους, όπως π.χ. η εφοδιαστική, η διοίκηση εγκαταστάσεων, η εμπορία και η διαφήμιση (2012)·
- καθορίσει τη μελλοντική δράση της για την ενίσχυση της εφαρμογής των δικαιωμάτων διανοητικής ιδιοκτησίας τον Νοέμβριο του 2010, συμπεριλαμβανομένης ειδικότερα μιας πρωτοβουλίας για την ενίσχυση του ευρωπαϊκού παρατηρητηρίου παραποίησης και πειρατείας.

Το Συμβούλιο και το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο καλούνται:

- να εγκρίνουν επείγοντως τις προτάσεις για ένα σύστημα διπλωμάτων ευρεσιτεχνίας της ΕΕ και ένα ομοιόμορφο σύστημα επίλυσης διαφορών σχετικά με τις ευρεσιτεχνίες ώστε να καταστεί δυνατό οι πρώτες ευρεσιτεχνίες να εκδοθούν το 2014·
- να αναπτύξουν και να ανταλλάξουν βέλτιστες πρακτικές και υλικό που συνδέονται με την εποπτεία της αγοράς, τα τελωνεία και τη γενική επιχειρηματική υποστήριξη για τη βελτίωση της εφαρμογής των δικαιωμάτων διανοητικής ιδιοκτησίας.

4.2. Πολιτική ανταγωνισμού

Οι ανταγωνιστικές αγορές που λειτουργούν συμβάλλουν στην ανταγωνιστικότητα των ευρωπαϊκών βιομηχανιών με διάφορους τρόπους. Ο ανταγωνισμός δίνει ώθηση στην καινοτομία και τα κέρδη αποδοτικότητας και δημιουργεί τα κίνητρα ώστε οι εταιρείες να αυξήσουν την παραγωγικότητά τους. Με τη διατήρηση ίσων όρων ανταγωνισμού, η πολιτική ανταγωνισμού εξασφαλίζει πρόσβαση στη μεγάλη και πολύπλοκη εσωτερική αγορά της ΕΕ. Οι ανταγωνιστικές αγορές αυξάνουν επίσης την πίεση για την επίτευξη των αναγκαίων κερδών αποδοτικότητας ώστε να καταστούν και να παραμείνουν ανταγωνιστικές.

Επιπλέον, οι κανόνες ανταγωνισμού παρέχουν ειδικά πλαίσια για την υποστήριξη της ανταγωνιστικότητας της ευρωπαϊκής βιομηχανίας και τη μετάβαση σε μια πιο αποδοτική ως προς τους πόρους βιομηχανία. Μέσω της κρατικής βοήθειας, της καταπολέμησης των τραστών και του ελέγχου των συγχωνεύσεων, η Επιτροπή εξασφαλίζει ανταγωνισμό χωρίς στρεβλώσεις στο πλαίσιο της εσωτερικής αγοράς. Επιπλέον, η εφαρμογή της πολιτικής ανταγωνισμού είναι ένα σημαντικό μέσο για την προστασία των ευρωπαϊκών εταιρειών από πρακτικές που βλάπτουν την ανταγωνιστικότητα, όπως π.χ. η κατανομή των αγορών, η αποθεματοποίηση δυναμικότητας για λόγους κερδοσκοπίας ή η πρόληψη διασυνοριακών δραστηριοτήτων που οδηγούν σε υψηλότερες τιμές. Αυτό είναι ιδιαίτερα σημαντικό για τις αγορές εισροών, όπως π.χ. τις υπηρεσίες που συνδέονται με τη βιομηχανία, οι οποίες είναι σημαντικές για την ανταγωνιστικότητα κόστους των ευρωπαϊκών βιομηχανιών.

Περαιτέρω, με την ενίσχυση της καινοτομίας και της παραγωγικότητας, η πολιτική ανταγωνισμού είναι ένα αποδοτικό μέσο για τις ευρωπαϊκές εταιρείες προκειμένου να αντιμετωπίσουν αναδυόμενα ζητήματα παγκόσμιας ανταγωνιστικότητας, συμπεριλαμβανομένης της θέσης τους στις διεθνείς αγορές. Ειδικότερα, ο έλεγχος των συγχωνεύσεων είναι ένα σημαντικό εργαλείο που επιτρέπει στις εταιρείες να αναδιαρθρωθούν μέσω συγχωνεύσεων, έτσι ώστε να επεκτείνουν την εμβέλειά τους, ενώ παράλληλα εξασφαλίζεται ότι οι ευρωπαίοι βιομηχανικοί πελάτες και καταναλωτές προστατεύονται από τις αυξήσεις τιμών και άλλες αντιανταγωνιστικές συνέπειες.

Ο έλεγχος της κρατικής βοήθειας είναι σημαντικός ρόλος για να αποφευχθεί η στρέβλωση στην ενιαία αγορά· επιπλέον, ο σχεδιασμός κανόνων κρατικής βοήθειας συμβάλλει στην προαγωγή της ανταγωνιστικότητας της βιομηχανίας στην Ευρώπη. Οι κανόνες κρατικής βοήθειας παρέχουν ένα πλαίσιο που καθοδηγεί τις επενδύσεις των κρατών μελών για την αντιμετώπιση εντοπισμένων αδυναμιών της αγοράς.

4.3. Βελτίωση υποδομών

Η ανταγωνιστικότητα της ευρωπαϊκής βιομηχανίας εξαρτάται ιδιαίτερα από την ποιότητα και την αποδοτικότητα των **υπηρεσιών ενέργειας, μεταφορών και υποδομών επικοινωνιών**. Η αναβάθμιση και ο εκσυγχρονισμός των εν λόγω δικτύων είναι αναγκαίος. Τα δίκτυα μεταφορών πρέπει να βελτιωθούν για να υπερπηδήσουν τις στενώσεις και να βελτιώσουν τις διασυνοριακές συνδέσεις. Τα δίκτυα ενέργειας πρέπει να αναβαθμιστούν και να εκσυγχρονιστούν, ώστε να ενσωματώσουν ευφυή δίκτυα, να διευκολύνουν την ενσωμάτωση των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας, να εξασφαλίσουν μία πλήρως λειτουργική εσωτερική αγορά ενέργειας και να βελτιώσουν την ασφάλεια εφοδιασμού. Πρέπει να γίνουν περαιτέρω προσπάθειες για την αναβάθμιση των υποδομών στα νέα κράτη μέλη και στις λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες. Οι βελτιώσεις αυτές θα απαιτήσουν μαζικές επενδύσεις καθώς και την ανάπτυξη καινοτόμων χρηματοδοτικών λύσεων, όπως π.χ. ομόλογα έργων και εταιρικές σχέσεις ιδιωτικού και δημόσιου τομέα. Η εμβληματική πρωτοβουλία «Ψηφιακό

θεματολόγιο» απεικονίζει τις προκλήσεις και προτείνει λύσεις πολιτικής στον τομέα τα επικοινωνιών. Παρομοίως, η επικείμενη ανακοίνωση σχετικά με την υποδομή ενέργειας και η λευκή βίβλος σχετικά με τις βιώσιμες μεταφορές θα αντιμετωπίσουν το ζήτημα αυτό στο πλαίσιο της υποδομής ενέργειας και μεταφορών. Το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης (ΕΤΠΑ) και το Ταμείο Συνοχής διαδραματίζουν σημαντικό ρόλο στην ανάπτυξη και αναβάθμιση αυτής της υποδομής.

Ο ανταγωνισμός, η αποδοτικότητα των δημοσίων και ιδιωτικών υπηρεσιών και οι υποδομές είναι σημαντικοί καθοριστικοί παράγοντες της βιομηχανικής ανταγωνιστικότητας στα κράτη μέλη. Σε πολλά κράτη μέλη, ο όλο και μεγαλύτερος ανταγωνισμός στις βιομηχανίες δικτύων παραμένει πρόκληση. Σε ορισμένα κράτη μέλη, οι οδικές μεταφορές και οι υποδομές ενέργειας χρειάζονται προσοχή. Οι χρονοβόρες διαδικασίες αδειοδότησης και η δημόσια αποδοχή συνιστούν επίσης σημαντικές στενώσεις όσον αφορά την ανάπτυξη της υποδομής.

Ορισμένες ευρωπαϊκές υπηρεσίες δικτύων παρέχονται συχνά σε **σχετικά υψηλή τιμή**. Οι ευρωπαϊκές τιμές ηλεκτρικού ρεύματος είναι κατά μέσο όρο υψηλές σύμφωνα με τα διεθνή πρότυπα. Έτσι, υπάρχει ανάγκη αποδοτικής εφαρμογής της εσωτερικής αγοράς στον τομέα της ενέργειας και η πρόσφατα εκδοθείσα τρίτη δέσμη μέτρων για την ενέργεια θα αποτελέσει σημαντικό μέσο στο πλαίσιο της ενέργειας αυτής. Η αυστηρότερη εφαρμογή των κανόνων ανταγωνισμού στον τομέα είναι αναγκαία για να μειωθούν οι στρεβλώσεις του ανταγωνισμού, όπως π.χ. η κατάχρηση της δεσπόζουσας θέσης από τους παράγοντες της αγοράς. Η αποτυχία αντιμετώπισης του ζητήματος αυτού θα αυξήσει τους κινδύνους μετεγκατάστασης.

Τέλος, τα διαφορετικά **δίκτυα** ενέργειας, μεταφορών και επικοινωνιών **πρέπει να καταστούν πιο ολοκληρωμένα** ώστε να γίνει δυνατή η παροχή νέων ανταγωνιστικών υπηρεσιών. Ταυτόχρονα, **η ολοκλήρωση αυτή θα παράσχει νέες πηγές ανάπτυξης και καινοτομίας**.

Η Επιτροπή θα:

- *αναλάβει συγκεκριμένες ενέργειες για την περαιτέρω ανάπτυξη μιας αποδοτικής εσωτερικής αγοράς στις οδικές, αεροπορικές, σιδηροδρομικές και πλωτές μεταφορές (επικείμενη λευκή βίβλος για την πολιτική μεταφορών) και θα ξεπεράσει τις στενώσεις των μεταφορών μέσω της επικείμενης αναθεώρησης των κατευθυντήριων γραμμών του ΔΕΔ-Μ με βάση μια νέα μεθοδολογία για προγραμματισμό του ΔΕΔ-Μ που διαρθρώνεται γύρω από τη δημιουργία «δικτύου- πυρήνα»·*
- *εγκρίνει δέσμη μέτρων για τις υποδομές ενέργειας προκειμένου να υποστηρίξει, μεταξύ άλλων, την ανάπτυξη μιας εσωτερικής αγοράς ενέργειας με την αντιμετώπιση των δεσμών υποδομών ευρωπαϊκής σημασίας που λείπουν και την υπόδειξη των αναγκών μέσων για την εξασφάλιση της έγκαιρης υλοποίησής τους·*
- *κλιμακώσει τις προσπάθειές της για την απελευθέρωση των αγορών ενέργειας της ΕΕ προκειμένου να ενισχυθεί ο ανταγωνισμός στον ενεργειακό τομέα και να αποφευχθεί η τοποθέτηση της μεταποιητικής βιομηχανίας της ΕΕ σε σημαντική μειονεκτική θέση στις παγκόσμιες αγορές·*
- *αναπτύξει από κοινού με τον όμιλο ΕΤΕπ μια στρατηγική χρηματοδότησης υποδομών, συμπεριλαμβανομένης της δημιουργίας ομολόγων έργου της ΕΕ και της ενίσχυσης της χρήσης εταιρικών σχέσεων δημόσιου και ιδιωτικού τομέα.*

Τα κράτη μέλη καλούνται να

δώσουν ιδιαίτερη έμφαση στην αντιμετώπιση των προσδιορισμένων στενώσεων των μεταφορών και της διασυννοριακής διασύνδεσης των δικτύων ενέργειας·

υλοποιήσουν αμέσως την τρίτη δέσμη για την εσωτερική αγορά ενέργειας.

4.4. Τυποποίηση

Μια βασική πολιτική για την απόκτηση οικονομικών οφελών από την εναρμόνιση και τις οικονομίες κλίμακας είναι η **τυποποίηση**, είτε σε ευρωπαϊκό και σε διεθνές είτε σε εθνικό επίπεδο. Επίσης, οι ίδιες οι αγορές δημιουργούν συχνά πρότυπα εκ των πραγμάτων μέσω της τεχνολογικής ηγετικής θέσης, των συμφωνιών αγοράς και/ή της κυριαρχίας στην αγορά.

Τα ευρωπαϊκά πρότυπα διαδραματίζουν ήδη σημαντικό ρόλο στη διευκόλυνση της διείσδυσης στην αγορά καινοτόμων αγαθών και στη μείωση του κόστους παραγωγής. Η ανταγωνιστική διαδικασία ορισμού προτύπων, όπου οι διάφοροι πάροχοι τεχνολογίας ανταγωνίζονται με βάση τις επιδόσεις τους, υποστηρίζει τη βιομηχανική πολιτική εξασφαλίζοντας ότι οι βιομηχανικοί πελάτες, και εν τέλει οι καταναλωτές, ωφελούνται από τα πρότυπα, όταν οι τεχνολογίες δεν τιμολογούνται σε υπερβολικά ανταγωνιστικά επίπεδα. Για τις μεταποιητικές βιομηχανίες, ο συνολικός στόχος για την ερχόμενη δεκαετία είναι η ανάπτυξη ενός **συστήματος προτύπων για την Ευρώπη** που θα ικανοποιεί καλύτερα τις προσδοκίες τόσο των παικτών της αγοράς όσο και των ευρωπαϊκών δημόσιων αρχών. Ο στόχος αυτός πρέπει να επιτευχθεί στο πλαίσιο ενός ταχέως μεταβαλλόμενου κόσμου και κοινωνίας και θα πρέπει, κατά προτίμηση, να προαγάγει επίσης την ευρωπαϊκή επιρροή πέραν της ενιαίας αγοράς και στην παγκοσμιοποιημένη οικονομία. Η Ευρώπη θα πρέπει επίσης να λάβει πρόσθετα μέτρα για να διατηρήσει τη στρατηγική θέση της στη διεθνή τυποποίηση.

Πέραν αυτών, τα πρότυπα πρέπει να αναπροσαρμοστούν έτσι ώστε να βοηθήσουν την ευρωπαϊκή πολιτική να αντιμετωπίσει τα «μεγάλα θέματα», όπως η κλιματική αλλαγή, η αειφορία, η γήρανση και η καινοτομία εν γένει. Τα πρότυπα πρέπει να καταστούν αναπόσπαστο τμήμα της έρευνας και της ανάπτυξης πολιτικής από την αρχή. Καθοδηγώντας την ανάπτυξη ευρωπαϊκών ή διεθνών προτύπων για αυτά τα νεοεμφανιζόμενα εμπορεύσιμα αγαθά και τεχνολογίες (όπως π.χ. η νανοτεχνολογία και οι λοιπές βασικές τεχνολογίες γενικής εφαρμογής, τα ηλεκτρικά αυτοκίνητα, οι τεχνολογίες στον τομέα της υγείας, τα ενεργειακώς αποδοτικά προϊόντα, οι ανανεώσιμες πηγές ενέργειας και οι λοιπές περιβαλλοντικές τεχνολογίες, καθώς και οι επιχειρηματικές υπηρεσίες), η Ευρώπη μπορεί να δημιουργήσει ανταγωνιστικό πλεονέκτημα για τις εταιρείες της και να διευκολύνει το εμπόριο. Εάν θέλουμε τα πρότυπα να διαδραματίσουν αυτόν τον ρόλο, ως διευκολυντές καινοτομίας, όπως ήδη περιγράφηκε στην εμβληματική πρωτοβουλία της ΕΕ «Ένωση καινοτομίας», η Ευρώπη πρέπει να αναπτύξει πιο ευέλικτες μεθόδους συνεργασίας με τους αρμόδιους της τυποποίησης και να τους ζητήσει με τη σειρά τους να χρησιμοποιήσουν όλο το φάσμα των παραδοτέων (προδιαγραφές, συμφωνίες εργαστηρίου) για να υποστηρίξουν τις ευρωπαϊκές πολιτικές κατά τρόπο που να είναι «κατάλληλος για το σκοπό». Αυτό το γεγονός θα επιτρέψει την πιο ευέλικτη και ταχεία ανάπτυξη προτύπων σε καινοτόμους τομείς.

Η αποδοτικότητα και αποτελεσματικότητα της ευρωπαϊκής τυποποίησης πρέπει να βελτιωθούν, με την ενίσχυση ισχυρότερων δομών για εναρμονισμένα πρότυπα, βελτιωμένες διαδικασίες ορισμού προτύπων σε όλα τα επίπεδα και ταχείας έγκρισης των βέλτιστων διαθέσιμων παγκόσμιων προτύπων, όπου οι πρακτικές δημιουργίας παγκόσμιων προτύπων

έχουν πλέον παγιωθεί, όπως π.χ. στον τομέα της ΤΠΕ. Τα πρότυπα δεν θα πρέπει να δημιουργούν πρόσθετη επιβάρυνση, π.χ στις ΜΜΕ. Η τυποποίηση δεν πρέπει να επιφέρει πρόσθετη επιβάρυνση, π.χ. στις ΜΜΕ. Αντίθετα, θα πρέπει να οδηγούν σε κέρδη αποδοτικότητας και να λειτουργούν ως κίνητρο για καινοτομία. Ο απώτατος στόχος θα πρέπει να είναι η σύγκλιση των προτύπων σε παγκόσμιο επίπεδο.

Η Επιτροπή θα:

- υποβάλει, στις αρχές του 2011, μέσω ανακοίνωσης για την τυποποίηση και νομοθετικής πρότασης μια στρατηγική για την προώθηση ισχυρότερου ρόλου για την ευρωπαϊκή δημιουργία προτύπων στο πλαίσιο ενός ταχέως μεταβαλλόμενου κόσμου και κοινωνίας. Αυτή θα συμπεριλαμβάνει την επιτάχυνση των διαδικασιών τυποποίησης, μεταξύ άλλων του τομέα ΤΠΕ, τη διεύρυνση της συμμετοχής των ΜΜΕ και άλλων ενδιαφερόμενων μερών και την ανάπτυξη προτύπων για τις υπηρεσίες. Η ανακοίνωση θα εξετάσει επίσης επιλογές για την εξασφάλιση, μακροπρόθεσμα, ότι το σύστημα τυποποίησης είναι σε θέση να προσαρμοστεί στο ταχέως μεταβαλλόμενο περιβάλλον και να συμβάλει στους ευρωπαϊκούς στρατηγικούς εσωτερικούς και εξωτερικούς στόχους, συμπεριλαμβανομένων μέσων, όπως η ανεξάρτητη επανεξέταση.

5. ΜΙΑ ΝΕΑ ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΗΣ ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΑΣ

5.1. Βιομηχανική καινοτομία

Η ικανοποίηση των προκλήσεων του παγκόσμιου ανταγωνισμού και της αυξημένης βιωσιμότητας απαιτεί την επίτευξη αριστείας στην καινοτομία. Η καινοτομία είναι βασικός κινητήριος μοχλός για την παραγωγικότητα, την αυξημένη ενεργειακή απόδοση και την αποδοτικότητα των υλικών, τις βελτιωμένες αποδόσεις αγαθών και υπηρεσιών και τη δημιουργία νέων αγορών. Ωστόσο, η Ευρώπη δεν είναι αρκετά καλή στη μετατροπή της αριστείας της στις ιδέες σε εμπορεύσιμα αγαθά και υπηρεσίες. Απαιτείται μια νέα πολιτική για τη βιομηχανική καινοτομία, ώστε να ενθαρρύνει την πολύ ταχύτερη ανάπτυξη και εμπορευματοποίηση αγαθών και υπηρεσιών και να εξασφαλίσει ότι οι εταιρείες της ΕΕ εισέρχονται πρώτες στην αγορά. Χωρίς αυτήν την καινοτομία, η βιομηχανία της Ευρώπης δεν θα είναι σε θέση να ανταγωνίζεται επιτυχώς στην παγκόσμια αγορά, τόσο στη βιομηχανία που βασίζεται στην τεχνολογία όσο και στην παραδοσιακή βιομηχανία.

Η εμβληματική πρωτοβουλία «Ένωση καινοτομίας» σκιαγραφεί τη γενική προσέγγιση για ένα επιτυχημένο και διακριτό ευρωπαϊκό μοντέλο καινοτομίας. Υπάρχει επείγουσα ανάγκη για καλύτερο συντονισμό της εκπαίδευσης, των προσπαθειών έρευνας και ανάπτυξης και καινοτομίας, περισσότερη συνεκτικότητα στη συνεργασία επιστήμης, τεχνολογίας και καινοτομίας στον λοιπό κόσμο, σφαιρική προσέγγιση όσον αφορά τις αλλαγές της κοινωνίας, τη δημιουργία ίσων όρων ανταγωνισμού για έρευνα και ανάπτυξη και καινοτομία, ενισχυμένη πρόσβαση σε χρηματοδοτικό και επενδυτικό κεφάλαιο και κατάλληλο επίκεντρο τόσο στην ανταγωνιστικότητα όσο και στις αλλαγές της κοινωνίας.

Βασική πρόκληση είναι η επείγουσα ανάπτυξη και διάθεση στην αγορά των δυνατών σημείων της έρευνας της Ευρώπης στον τομέα των αναδυόμενων τεχνολογιών. Οι **βασικές τεχνολογίες γενικής εφαρμογής**⁶, όπως η βιομηχανική βιοτεχνολογία, η νανοτεχνολογία, τα προηγμένα υλικά, η φωτονική, η μικροηλεκτρονική και η νανοηλεκτρονική και τα προηγμένα

⁶ COM(2009) 512.

συστήματα μεταποίησης μπορούν να παράσχουν τη βάση για μια ευρεία ποικιλία νέων διαδικασιών και αγαθών και υπηρεσιών, συμπεριλαμβανομένης της ανάπτυξης εντελώς νέων βιομηχανιών κατά την επόμενη δεκαετία. Η Ευρώπη κατέχει ηγετική θέση στην επιστημονική έρευνα, αλλά πρέπει να εξασφαλιστεί η έγκαιρη εφαρμογή και υιοθέτηση αυτών των τεχνολογιών μέσω της βιομηχανίας της ΕΕ, συμπεριλαμβανομένων των ΜΜΕ. Η στενότερη συνεργασία σε πολιτικές και προγράμματα τεχνολογίας, η καλύτερη πρόσβαση σε χρηματοδότηση και η ενισχυμένη υποστήριξη για πιλοτικά έργα και έργα επίδειξης είναι αναγκαίες για να επιταχυνθεί η ανάπτυξη εμπορικών τεχνολογιών. Απαιτούνται έγκαιρη νομοθεσία για την εσωτερική αγορά, ταχύτερη δημιουργία προτύπων, έγκαιρη αντιμετώπιση των ανησυχιών των καταναλωτών και εμπορικές και προεμπορικές δημόσιες συμβάσεις για τη δημιουργία μιας ακμάζουσας ενιαίας αγοράς για καινοτόμα αγαθά και υπηρεσίες. Η «Ένωση καινοτομίας» ανακοίνωσε μια ενδιάμεση επανεξέταση των κατευθυντήριων γραμμών για τις κρατικές ενισχύσεις για έρευνα και ανάπτυξη και καινοτομία, αποσαφηνίζοντας ποιες μορφές καινοτομίας μπορούν να υποστηριχθούν, συμπεριλαμβανομένων των βασικών τεχνολογιών γενικής εφαρμογής και των καινοτομιών που αντιμετωπίζουν μείζονες προκλήσεις της κοινωνίας και τη βέλτιστη χρήση τους από τα κράτη μέλη.

Τα κράτη μέλη με επιδόσεις καινοτομίας άνω του μέσου όρου ενήργησαν προδραστικά σε απάντηση στην οικονομική κρίση, χρησιμοποιώντας ιδίως πρόσθετα προσωρινά μέτρα για να ενθαρρύνουν την έρευνα και καινοτομία. Αυτό δεν συνέβη γενικά στις χώρες κάτω του μέσου όρου της ΕΕ, γεγονός που επισημαίνει την πιθανότητα αυξανόμενου κενού στις επιδόσεις έρευνας και ανάπτυξης και καινοτομίας. Η ανάγκη για τη βελτίωση των δεξιοτήτων και την ενίσχυση του μεριδίου της τεχνολογίας και δραστηριοτήτων με ένταση δεξιοτήτων είναι ακόμη πιο σημαντική στην περίπτωσή τους.

Η ευρωπαϊκή βιομηχανία πρέπει επίσης να ενισχύσει τη **βάση των γνώσεων της** για να παραμείνει ανταγωνιστική, επενδύοντας στην έρευνα και την καινοτομία για μια ευφυή, βιώσιμη και χωρίς αποκλεισμούς οικονομία. Από το 2004 και μετά η τότε Επιτροπή υποστήριξε τη δημιουργία ευρωπαϊκών πλατφορμών τεχνολογίας για να συγκεντρώσει τους ενδιαφερόμενους φορείς της βιομηχανίας σε επίπεδο ΕΕ, να αναπτύξει ένα κοινό όραμα για την έρευνα και την ανάπτυξη και να ενθαρρύνει την ανάδραση για τις πολιτικές της ΕΕ. Συστάθηκαν κοινές πρωτοβουλίες τεχνολογίας για την περαιτέρω έρευνα σε ευρωπαϊκό επίπεδο σε τομείς υψηλού δυναμικού καινοτομίας. Η Επιτροπή ξεκίνησε επίσης τρεις εταιρικές σχέσεις του δημόσιου και του ιδιωτικού τομέα στο πλαίσιο του ευρωπαϊκού σχεδίου και την ανάκαμψη της οικονομίας: «Εργοστάσια του μέλλοντος», «Ενεργειακά αποδοτικά κτίρια» και «Πράσινα αυτοκίνητα» για την υποστήριξη της μεσοπρόθεσμης και μακροπρόθεσμης έρευνας και ανάπτυξης προκειμένου να ανταποκριθεί στις επείγουσες προκλήσεις ανταγωνιστικότητας και βιωσιμότητας σε σημαντικούς βιομηχανικούς τομείς. Οι κοινότητες γνώσης και καινοτομίας του **Ευρωπαϊκού Ιδρύματος Καινοτομίας και Τεχνολογίας** ενσωματώνουν σε επίπεδο ΕΕ τη συνολική αλυσίδα καινοτομίας από την εκπαίδευση και την έρευνα έως την εμπορευματοποίηση, με επίκεντρο την ισχυρή διακυβέρνηση, και αποτελούν υποδειγματικούς ρόλους για την ενθάρρυνση της καινοτομίας.

Η βελτιωμένη χρήση της **ΤΠΕ για τη βιομηχανική ανταγωνιστικότητα και τη βελτιστοποίηση των πόρων και της καινοτομίας** θα είναι αναγκαία και για τη μελλοντική ανταγωνιστικότητα, όπως ορίζεται στην **εμβληματική πρωτοβουλία για το ψηφιακό θεματολόγιο**⁷ της στρατηγικής «Ευρώπη 2020». Οι επιχειρήσεις στην ΕΕ είναι πιθανόν να

⁷ COM(2010) 245.

αντιμετωπίσουν όλο και πιο έντονες ελλείψεις ειδικών στην ΤΠΕ καθώς και χρηστών προηγμένης ΤΠΕ. Παράλληλα, θα πρέπει να ενθαρρυνθεί μια πιο καινοτομική χρήση της ΤΠΕ σε ολόκληρες τις βιομηχανικές αλυσίδες αξίας για τον εξορθολογισμό των επιχειρηματικών συναλλαγών, π.χ. με την ηλεκτρονική τιμολόγηση, και να ενισχυθεί η συνολική ανταγωνιστικότητα μέσω έργων επίδειξης για την προώθηση της ενσωμάτωσης των επιχειρήσεων, ιδίως των ΜΜΕ, σε παγκόσμιες ψηφιακές αλυσίδες αξίας.

Για την αποδοτική πολιτική καινοτομίας, χρειαζόμαστε καλύτερη εικόνα των **επιδόσεων της τομεακής καινοτομίας** και του μελλοντικού δυναμικού. Το τομεακό παρατηρητήριο καινοτομίας της Επιτροπής προσδιόρισε τις βασικές προκλήσεις σε ορισμένους τομείς και απεικόνισε τις σημαντικές διαφορές μεταξύ χωρών και τομέων. Είναι σημαντικό να βελτιωθεί ο σχεδιασμός των μέσων πολιτικής της ΕΕ για την υποστήριξη της διαρθρωτικής αλλαγής και της καινοτομίας, ιδίως στις ώριμες βιομηχανίες. Επιπλέον, η στενότερη διατομεακή συνεργασία μπορεί να δώσει ώθηση στη δημιουργικότητα και την καινοτομία στις εταιρείες. Η ενέργεια αυτή απαιτεί από τις εταιρείες να υπερβούν τη θεώρηση των τομέων τους και μόνον, άρα απαιτούνται νέοι μηχανισμοί για να εξασφαλιστεί η διαγωνιμοποίηση ιδεών και επιχειρηματικών μοντέλων. Το δυναμικό για τις επαφές αυτές μεταξύ των διαφορετικών τομέων πρέπει να διερευνηθεί περαιτέρω και να μεταφραστεί σε απαντήσεις πολιτικής.

Τα συμπλέγματα φορέων και δίκτυα βελτιώνουν τη βιομηχανική ανταγωνιστικότητα και την καινοτομία, συγκεντρώνοντας πόρους και εμπειρογνωμοσύνη και προάγοντας τη συνεργασία μεταξύ επιχειρήσεων, δημόσιων αρχών και πανεπιστημίων. Οι περιφερειακές, εθνικές και ενωσιακές πολιτικές για τα συμπλέγματα φορέων θα πρέπει να στοχεύουν στην υπερπήδηση των υφιστάμενων αδυναμιών των αγορών και των κενών χρηματοδότησης, ιδίως για να παρασχεθεί η γέφυρα μεταξύ εταιρειών και ερευνητικών ιδρυμάτων. Η περιφερειακή πολιτική της ΕΕ και τα ερευνητικά προγράμματα-πλαίσια βοηθούν τις περιφέρειες να υιοθετήσουν «ευφυείς στρατηγικές εξειδίκευσης», ώστε να ενισχύσουν την ανταγωνιστικότητά τους μέσω της ανάπτυξης εξειδικευμένων κέντρων καινοτομίας. Με βάση τις υφιστάμενες περιπτώσεις επιτυχίας, υπάρχει ανάγκη να αναπτυχθούν πιο σφαιρικά ανταγωνιστικά συμπλέγματα φορέων και δικτύων τόσο για τα παραδοσιακά συμπλέγματα φορέων όσο και για τα συμπλέγματα φορέων έρευνας και ανάπτυξης και τα συμπλέγματα φορέων καινοτομίας. Μέσω τοπικών συμπλεγμάτων φορέων που συνδέονται πανευρωπαϊκά, μπορεί να επιτευχθεί η κρίσιμη μάζα για έρευνα και ανάπτυξη και καινοτομία, δεξιότητες, χρηματοδότηση, διαγωνιμοποίηση των ιδεών και επιχειρηματικές πρωτοβουλίες. Ωστόσο, οι διάφορες πρωτοβουλίες συμπλεγμάτων φορέων πρέπει να ενοποιηθούν και να εξορθολογιστούν.

Το ισχύον κοινοτικό πλαίσιο για τις κρατικές ενισχύσεις για την έρευνα και ανάπτυξη και την καινοτομία παρέχει πριμοδότηση σε εντάσεις ενίσχυσης για έργα συνεργατικής έρευνας και ανάπτυξης και καινοτομίας, π.χ. έργα που πραγματοποιούνται σε 2 τουλάχιστον κράτη μέλη ή περιλαμβάνουν συνεργασία με ΜΜΕ. Επιτρέπει επίσης στα κράτη μέλη να κοινοποιούν τις ενισχύσεις για την προώθηση της εκτέλεσης σημαντικών έργων κοινού ευρωπαϊκού ενδιαφέροντος βάσει του άρθρου 107 παράγραφος 3 της ΣΛΕΕ. Τα κράτη μέλη μπορούν να ενθαρρυνθούν να χρησιμοποιήσουν το μέσο αυτό.

Η Επιτροπή θα :

- *ξεκινήσει μια πρωτοβουλία για την προώθηση της ευρείας και έγκαιρης εφαρμογής, υιοθέτησης και εμπορευματοποίησης ανταγωνιστικών βασικών τεχνολογιών γενικής εφαρμογής*

- προωθήσει τη βιομηχανική έρευνα, ανάπτυξη και καινοτομία σε προηγμένες τεχνολογίες μεταποίησης, με βάση την πρωτοβουλία «Εργοστάσια για το μέλλον», έτσι ώστε να διευκολύνει τον εκσυγχρονισμό της βιομηχανικής βάσης της ΕΕ και να παράσχει μια απάντηση στις προκλήσεις της κοινωνίας, όπως η ενεργειακή απόδοση, η κλιματική αλλαγή και η σπάνις των πόρων·
- προωθήσει πρωτοβουλίες που συγκεντρώνουν την τριτοβάθμια εκπαίδευση και τις επιχειρήσεις για να βελτιωθεί το ιδιαίτερα εξειδικευμένο εργατικό δυναμικό της Ευρώπης, όπως π.χ. μια πρωτοβουλία ηλεκτρονικών δεξιοτήτων που επικεντρώνεται σε χρήστες προηγμένης ΤΠΕ στη βιομηχανία και η πιλοτική δράση «Φόρουμ πανεπιστημίων – επιχειρήσεων» για τη χρηματοδότηση των «Συμμαχιών γνώσης μεταξύ πανεπιστημίων και επιχειρήσεων»·
- προωθήσει νέες επιχειρηματικές έννοιες και συναφείς τεχνολογίες μεταποίησης που επικεντρώνονται στην ανάπτυξη βιώσιμων προϊόντων που ζητούνται από το χρήστη και βασίζονται στο ντιζάιν στον τομέα της κλωστοϋφαντουργίας και του ιματισμού καθώς και σε άλλες αγορές καταναλωτών·
- αναπτύξει πολιτικές προσεγγίσεις για την ενίσχυση του δυναμικού για μεγαλύτερη διαγωνιμοποίηση μεταξύ των τομέων, συμπεριλαμβανομένων των παραδοσιακών τομέων μεταποίησης και των ΜΜΕ·
- υποβάλει μια νέα στρατηγική για παγκοσμίως ανταγωνιστικά συμπλέγματα φορέων και δίκτυα, συμπεριλαμβανομένης ειδικής δράσης για την προώθηση παγκοσμίως ανταγωνιστικών συμπλεγμάτων φορέων και δικτύων τόσο στις παραδοσιακές όσο και στις αναδυόμενες βιομηχανίες (2011)·
- ενθαρρύνει την παράλληλη κοινοποίηση της βοήθειας σε διασυνοριακά συνεργατικά έργα έρευνας και ανάπτυξης και καινοτομίας.

Τα κράτη μέλη καλούνται να:

- ενισχύσουν τη στενότερη συνεργασία μεταξύ των πολιτικών για βασικές τεχνολογίες γενικής εφαρμογής ώστε να μεγιστοποιηθούν οι συνέργιες και οι συμπληρωματικότητες στην εφαρμογή της τεχνολογίας·
- προωθήσουν την «ευφυή εξειδίκευση» μέσω των περιφερειακών πολιτικών της ΕΕ και τη βελτίωση των επιδόσεων καινοτομίας των περιφερειών.

5.2. Βάση δεξιοτήτων

Ο εκσυγχρονισμός της βάσης δεξιοτήτων θα είναι ένας από τους κύριους στόχους της **εμβληματικής πρωτοβουλίας «Ατζέντα για νέες δεξιότητες και θέσεις εργασίας»**. Θα συμβάλει δε στην υποστήριξη της βιομηχανικής βάσης της Ευρώπης, προτείνοντας δράση για τη βελτίωση της λειτουργίας των αγορών εργασίας μας και εξασφάλιση ότι το εργατικό δυναμικό μας διαθέτει τις κατάλληλες δεξιότητες. Παρά την ύπαρξη υψηλής ανεργίας, η ευρωπαϊκή βιομηχανία εξακολουθεί να αγωνίζεται για να βρει εργαζομένους που κατέχουν τις δεξιότητες που απαιτούνται για την πλήρωση των κενών θέσεων τους. Αυτές οι αναντιστοιχίες δεξιοτήτων αναμένεται να αυξηθούν μόλις ληφθεί υπόψη η συρρίκνωση του ενεργού εργατικού δυναμικού λόγω της δημογραφικής αλλαγής. Ο εκσυγχρονισμός των βιομηχανικών δομών θα απαιτήσει νέες δεξιότητες, νέες συνθήκες εργασίας και πιο συχνές

αλλαγές σταδιοδρομίας. Οι εργαζόμενοι πρέπει να υποστηρίζουν τη διαχείριση αυτών των διαδικασιών επιτυχώς μέσω του συνδυασμού ευελιξίας και ασφάλειας στη διά βίου μάθηση. Ο στενότερος συντονισμός μεταξύ εθνικών, περιφερειακών και τοπικών κυβερνήσεων με την έντονη συμμετοχή των κοινωνικών εταίρων είναι αναγκαίος. Ο ρόλος του Ευρωπαϊκού Κοινωνικού Ταμείου πρέπει να ενισχυθεί για να υποστηριχθεί η εφαρμογή των ενεργητικών πολιτικών για την αγοράς εργασίας και η καλύτερη αντιστοίχιση εργαζομένων και θέσεων εργασίας. Απαιτείται στενός συντονισμός μεταξύ του δημόσιου τομέα και των βιομηχανικών εταίρων στις **πολιτικές εκπαίδευσης και κατάρτισης**. Ειδικότερα, είναι αναγκαίο να αυξηθεί ο αριθμός και η ποιότητα των αποφοίτων στους τομείς των φυσικών επιστημών, της τεχνολογίας, της μηχανικής και των μαθηματικών. Ο αριθμός των εργαζομένων με μεσαία εξειδίκευση πρέπει επίσης να καλύψει τις ανάγκες των ταχέως εξελισσόμενων βιομηχανιών, όπως οι βιομηχανίες του περιβαλλοντικού και ενεργειακού τομέα. Οι πολιτικές σε επίπεδο ΕΕ μπορούν να έχουν σημαντική προστιθέμενη αξία, ιδίως μέσω της συμβολής στην ανταλλαγή πληροφοριών και βέλτιστης πρακτικής.

Η Επιτροπή θα:

- *ενθαρρύνει τη δικτύωση των αρχών βιομηχανίας, παιδείας και απασχόλησης των κρατών μελών για να ανταλλάσσουν πληροφορίες και βέλτιστες πρακτικές σχετικά με τις στρατηγικές για την αγορά εργασίας και τις δεξιότητες·*
- *προτείνει αρχές καθοδήγησης σχετικά τις συνθήκες-πλαίσια για τη δημιουργία θέσεων εργασίας, συμπεριλαμβανομένων των επενδύσεων στην αύξηση του αριθμού αποφοίτων στους τομείς των φυσικών επιστημών, της τεχνολογίας, της μηχανικής και των μαθηματικών·*

Τα κράτη μέλη καλούνται να:

- *αυξήσουν τη χρήση τους του Ευρωπαϊκού Κοινωνικού Ταμείου για την αναβάθμιση των δεξιοτήτων και την αναδιάρθρωση.*

6. ΚΕΦΑΛΑΙΟΠΟΙΗΣΗ ΤΗΣ ΠΑΓΚΟΣΜΙΟΠΟΙΗΣΗΣ

6.1. Εμπόριο και διεθνής ρύθμιση

Η επιτυχής εμπορική απελευθέρωση μέσω, μεταξύ άλλων, πολυμερών και διμερών συμφωνιών και το μειωνόμενο κόστος των μεταφορών και των επικοινωνιών συνέβαλαν στη δημιουργία μιας ακμάζουσας παγκόσμιας αγοράς και στην ταχεία ανάπτυξη σε νέες αγορές για εξαγωγές της ΕΕ. Οι νεοαναδυόμενες οικονομικές δυνάμεις, όπως π.χ. η Κίνα, η Ινδία και η Βραζιλία **γεφυρώνουν ταχέως το υφιστάμενο κενό παραγωγικότητας και καινοτομίας με** τον βιομηχανοποιημένο κόσμο. Έτσι προκύπτει και η ανάγκη της βιομηχανίας να εξακολουθήσει να επωφελείται από αυτές τις ευκαιρίες της αγοράς μέσω μετασχηματισμού και εκσυγχρονισμού προκειμένου να διατηρήσει το ανταγωνιστικό πλεονέκτημά της. Από αυτές τις νέες τάσεις στην καμπή μετά την κρίση έχουν προκύψει σαφή οφέλη για τη βιομηχανία της ΕΕ, όταν οι αναδυόμενες αγορές παρείχαν σημαντική ανάπτυξη. Η «**Ανακοίνωση για την εμπορική ανάπτυξη και τις παγκόσμιες υποθέσεις**»⁸ καθορίζει τη νέα εμπορική πολιτική προσέγγιση στο πλαίσιο της στρατηγικής «Ευρώπη 2020».

⁸ COM(2010) 612.

Θα πρέπει να καταβληθούν ιδιαίτερες προσπάθειες για να εξασφαλιστεί ότι αυτή η αυξανόμενη ανταγωνιστική πίεση από τις αναδύομενες οικονομίες βασίζεται σε **στρατηγικές ανάπτυξης που εξαρτώνται ιδιαίτερα από προστατευτικά μέτρα** για την προώθηση των εξαγωγών και τη διεξαγωγή διακρίσεων κατά των εισαγωγών. Πράγματι, έχουν παρατηρηθεί τάσεις αδικαιολόγητης χρήσης μη δασμολογικών φραγμών στο εμπόριο, κρυμμένων επιδοτήσεων, διακριτικών δημόσιων προμηθειών, βεβιασμένης μεταφοράς τεχνολογίας, ελεγχόμενων συναλλαγματικών ισοτιμιών και κακής εφαρμογής κοινωνικής και περιβαλλοντικής προστασίας. Είναι, συνεπώς, αναγκαίο να εξακολουθήσουμε να παρακολουθούμε από κοντά αυτές τις κρατικές παρεμβάσεις που στρεβλώνουν τον ανταγωνισμό και να αναλάβουμε την κατάλληλη δράση. Η **στρατηγική πρόσβασης στην αγορά της ΕΕ** αποτελεί σημαντικό μέσο για την αντιμετώπιση των διαφορετικών ειδών εμπορικών φραγμών που αντιμετωπίζουν οι ευρωπαϊκές εταιρείες σε αγορές τρίτων χωρών. Με την ενίσχυση της στρατηγικής, θα πρέπει να δοθεί ιδιαίτερη προσοχή σε τομείς όπως οι δημόσιες προμήθειες, οι ξένες άμεσες επενδύσεις και οι περιορισμοί στις εξαγωγές πρώτων υλών. Παρομοίως, η αποτελεσματική προστασία και η εφαρμογή των δικαιωμάτων διανοητικής ιδιοκτησίας και γεωγραφικών ενδείξεων σε τρίτες χώρες είναι ζωτικές για να δοθεί η δυνατότητα στις ευρωπαϊκές επιχειρήσεις, ιδίως στις επιχειρήσεις καινοτόμων τομέων, να εισέλθουν και να ανταγωνιστούν σε τρίτες αγορές.

Τα μέσα εμπορικής άμυνας είναι επίσης αναγκαία για την προστασία της βιομηχανίας της ΕΕ από αθέμιτες πρακτικές. Τα μέσα αυτά πρέπει να γίνουν πιο προσπελάσιμα, ιδίως για τις ΜΜΕ. Γενικότερα, πρέπει να συνεχιστούν οι προσπάθειες για την υλοποίηση, την παρακολούθηση και την εφαρμογή των πολυμερών και διμερών συμφωνιών που συνήφθησαν.

Η επιτυχία της έντονα αλληλεπιδρώσας νέας παγκόσμιας οικονομίας εξαρτάται από την **ικανότητα των επιχειρήσεων να έχουν πρόσβαση σε διεθνείς αγορές και να εκμεταλλεύονται τις παγκόσμιες αλυσίδες αξίας**. Το τρέχον πολυμερές σύστημα βάσει κανόνων που προσφέρει αξιόπιστες προοπτικές αποτελεσματικής εφαρμογής και διευθέτησης διαφορών θα διευκολύνει αυτή την κατάσταση πάρα πολύ· όπως θα έπραττε και η στενότερη παγκόσμια σύγκλιση ρύθμισης και προτύπων και παρεπόμενα αγαθά και εργασίες που πρέπει να επεκταθεί και να ενισχυθεί. Περαιτέρω, αυτό το πολυμερές σύστημα πρέπει να συμπληρωθεί με περιφερειακές και διμερείς συμφωνίες.

Στον κανονιστικό τομέα, υπάρχει ιδιαίτερα επείγουσα ανάγκη για παγκοσμίως συμβατούς κανόνες και πρότυπα για τα **νεοαναδυόμενα εμπορεύσιμα αγαθά, υπηρεσίες και τεχνολογίες**. Οι κανόνες και ο ορισμός προτύπων θα πρέπει να βασίζονται στις αρχές της βελτίωσης της νομοθεσίας και να είναι, έτσι, όσο το δυνατόν περισσότερο οικονομικώς αποδοτικά. Ο υπέρτατος στόχος είναι η σύγκλιση των κανόνων και των προτύπων στο διεθνές επίπεδο, όποτε αυτό είναι δυνατόν. Όταν αυτό δεν μπορεί να επιτευχθεί, θα πρέπει να χρησιμοποιούνται οι μηχανισμοί που προσφέρονται από τη συμφωνία ΠΟΕ σχετικά με τους τεχνικούς φραγμούς στο εμπόριο (ΤΒΤ). Η ΕΕ θα επιδιώξει επίσης να αποτρέψει τη δημιουργία νέων μη δασμολογικών φραγμών και να προαγάγει ορθές κανονιστικές πρακτικές στο πλαίσιο των διμερών κανονιστικών διαλόγων της με σημαντικούς εταίρους.

Στην περίπτωση κατά την οποία η ευρωπαϊκή νομοθεσία επιβάλλει **απαιτήσεις ιχνηλασιμότητας**, αυτές συμβάλλουν στην ποιότητα και την ασφάλεια των προϊόντων και εφαρμόζονται στις εισαγωγές, καθώς και σε αγαθά που παράγονται στην ΕΕ. Σε ορισμένες περιπτώσεις, η ΕΕ ενδέχεται να εκτιμήσει ότι αξίζει τον κόπο να προτείνει την επέκτασή τους στους εμπορικούς εταίρους μας. Η ΕΕ έχει ιδιαίτερο συμφέρον να επιδιώξει **στενότερη οικονομική ολοκλήρωση με γειτονικές χώρες** μέσω της «Ευρωπαϊκής Πολιτικής

Γειτονίας». Οι συμφωνίες για τη «Διαπίστωση της συμμόρφωσης και την αποδοχή» (ΣΔΣΑ) βιομηχανικών προϊόντων που βασίζονται στην ευθυγράμμιση με την ΕΕ μπορούν να εξασφαλίσουν την ελεύθερη κυκλοφορία των αγαθών. Η στενότερη οικονομική ολοκλήρωση των γειτονικών χωρών σε ορισμένες περιοχές της ενιαίας αγοράς μπορεί να παράσχει συγκεκριμένα πλεονεκτήματα και για τα δύο συμβαλλόμενα μέρη και μπορεί να ενισχύσει το εμπόριο και τις επενδύσεις. Η ΕΕ θα στοχοθετήσει επίσης ένα μεγαλύτερο μερίδιο κεφαλαίων που είναι διαθέσιμα βάσει του «Ευρωπαϊκού μέσου γειτονίας και εταιρικής σχέσης» για την οικοδόμηση ικανοτήτων και την καλή οικονομική διακυβέρνηση σε χώρες-εταίρους.

Η διεθνοποίηση των αλυσίδων αξίας και εφοδιασμού προσφέρει σημαντικό δυναμικό ανάπτυξης, αλλά θέτει επίσης και ιδιαίτερες προκλήσεις για τις ΜΜΕ. Μόνον το 25 % των ΜΜΕ εξάγει σήμερα σε αγορές εντός και εκτός της ΕΕ⁹. Για να **βοηθηθούν οι ΜΜΕ να αποκτήσουν διεθνή εμβέλεια** χρειάζονται την ορθή πληροφόρηση και υποστήριξη σε αγορές εκτός της ΕΕ. Ορισμένα κράτη μέλη και οργανώσεις επιχειρήσεων παρέχουν ήδη αυτό το είδος υποστήριξης, εξακολουθεί όμως να παραμένει σημαντικό δυναμικό για μεγαλύτερες συνέργιες μεταξύ των προσπαθειών της ΕΕ, των κρατών μελών και των εν λόγω οργανώσεων. Το δίκτυο «Enterprise Europe Network» έχει διαδραματίσει ήδη σημαντικό ρόλο στην καθοδήγηση και τη διευκόλυνση της διεθνούς επιχειρηματικής συνεργασίας, ιδίως με τις μεσογειακές χώρες, ενώ και η διεθνής βοήθεια του στις ΜΜΕ θα πρέπει να αναπτυχθεί περαιτέρω. Αξιοποιώντας την εμπειρία από το Helpdesk ΜΜΕ για ζητήματα ΔΔΙ στην Κίνα, η Επιτροπή θα ενισχύσει περαιτέρω την υποστήριξη για την προστασία και την εφαρμογή των δικαιωμάτων διανοητικής ιδιοκτησίας με ειδική προσοχή σε άλλες βασικές αγορές τρίτων χωρών. Όσον αφορά τις έρευνες εμπορικής άμυνας, θα αντιμετωπιστεί η ειδική κατάσταση των ΜΜΕ - ως εισαγωγέων, χρηστών, καταγγελλόντων ή εξαγωγέων.

Η Επιτροπή θα:

- εκπονήσει για το Συμβούλιο και το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, μόλις ολοκληρωθούν οι διαπραγματεύσεις, μια οικονομική ανάλυση των συνεπειών της προτεινόμενης συμφωνίας για την ΕΕ, πριν από την υπογραφή·
- προβεί σε ετήσια έκθεση σχετικά με τους εμπορικούς και επενδυτικούς φραγμούς για το εαρινό Ευρωπαϊκό Συμβούλιο, συμπεριλαμβανομένων των μέτρων «πέραν των συνόρων», και των πρακτικών βιομηχανικής πολιτικής και προσδιορίζοντας προτεραιότητες για στρατηγική πρόσβασης στις αγορές και δράση επιβολής (από το 2011 και μετά)·
- αναπτύξει διεθνείς πρωτοβουλίες κανονιστικής συνεργασίας με σκοπό την ενθάρρυνση των σημαντικών εμπορικών εταίρων μας να αποδειχθούν τη χρήση τυχόν νέων ή υφιστάμενων διεθνών συστημάτων και να αναπτύξουν παγκοσμίως συμβατούς κανόνες και πρότυπα. Στο πλαίσιο αυτό, οι εμπορικές συμφωνίες μας θα πρέπει επίσης να προαγάγουν τη χρήση από τους εταίρους μας των διεθνών κανόνων και προτύπων, καθώς και διαδικασιών αξιολόγησης της συμμόρφωσης φιλικές προς το εμπόριο·
- επιδιώξει στενότερη οικονομική ολοκλήρωση με τις γειτονικές χώρες επεκτείνοντας τα οφέλη της ευρωπαϊκής ενιαίας αγοράς σε επιλεγμένους τομείς μέσω της Ευρωπαϊκής Πολιτικής Γειτονίας και θα δώσει μεγαλύτερη προτεραιότητα στους θεσμούς της αγοράς και την οικονομική διακυβέρνηση στις σχέσεις με τους εταίρους ανάπτυξης (ανακοίνωση σχετικά με το εμπόριο και την ανάπτυξη στις αρχές του 2011)·

⁹ ΓΔ Επιχειρήσεων και Βιομηχανίας «Διεθνοποίηση των ΜΜΕ», 2010.

- υποβάλλει στρατηγική για την υποστήριξη της διεθνοποίησης των ΜΜΕ με συγκεκριμένα μέτρα, αξιοποιώντας τις πολιτικές που παρατίθενται στην «πράξη για τις μικρές επιχειρήσεις» (ανακοίνωση το 2011).
- ενσωματώνει τις απαιτήσεις ιχνηλασιμότητας για τρίτες χώρες σε προτάσεις της Επιτροπής, εφόσον ενδείκνυται.

Η Επιτροπή καλεί το Συμβούλιο και το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο να:

- επιταχύνουν την έγκριση της πρότασης της Επιτροπής σχετικά με την ένδειξη της χώρας προέλευσης ορισμένων προϊόντων που εισάγονται από τρίτες χώρες.

6.2. Εξασφάλιση της πρόσβαση σε πρώτες ύλες και κρίσιμα προϊόντα

Η ασφαλής, προσιτή, αξιόπιστη και χωρίς στρεβλώσεις πρόσβαση σε πρώτες ύλες είναι βασική για τη βιομηχανική ανταγωνιστικότητα, την καινοτομία και την απασχόληση. Η ασφάλεια εφοδιασμού είναι λιγότερο ζήτημα εξάρτησης από τις εισαγωγές και περισσότερο ζήτημα βαθμού διαφοροποίησης των προμηθευτών και της αξιοπιστίας τους, όπου και αν βρίσκονται. **Οι απρόσκοπτα λειτουργούσες παγκόσμιες αγορές** για πρώτες ύλες και βασικά προϊόντα είναι αναγκαίες για την αποδοτική κατανομή των παγκόσμιων πόρων και για τη διευκόλυνση της τεχνολογικής προόδου. Ωστόσο, βραχυπρόθεσμες μεταβολές στις τιμές αυτές καθιστούν αναγκαία την κάλυψη των ουσιαστικών κινδύνων, ένα ταυτόχρονα η άνοδος των αναδυόμενων χωρών με οικονομία αγοράς στην παγκόσμια οικονομία αύξησε τον παγκόσμιο ανταγωνισμό για τους πόρους αυτούς.

Για να αντιμετωπιστούν τα ζητήματα αυτά, η Επιτροπή ξεκίνησε ιδίως την **πρωτοβουλία πρώτων υλών** τον Νοέμβριο του 2008, ενώ λεπτομερής ανάλυση της ζήτησης και της πιθανής σπάνιδος βασικών πρώτων υλών δημοσιεύτηκε τον Ιούνιο του 2010. Οι πρωτοβουλίες αυτές προετοίμασαν το έδαφος για μια στρατηγική της ΕΕ σχετικά με τις πρώτες ύλες με βάση την έννοια της «αλυσίδας πρόσθετης αξίας», που θα εξακολουθήσει να ακολουθεί τη στρατηγική 3 πυλώνων με σκοπό: i) να εξασφαλίσει ίσους όρους ανταγωνισμού όσον αφορά την πρόσβαση σε πόρους σε τρίτες χώρες· ii) να ενισχύσει την βιώσιμη παροχή πρώτων υλών από ευρωπαϊκές πηγές και iii) να μειώσει την κατανάλωση πρωτογενών πρώτων υλών, αυξάνοντας την αποδοτικότητα των πόρων και προάγοντας την ανακύκλωση.

Απαιτούνται νέοι κανόνες και συμφωνίες σχετικά με τη **βιώσιμη διεθνή διαχείριση και πρόσβαση σε πρώτες ύλες** σε πολυμερές επίπεδο, καθώς και ενέργειες πολιτικής για την αντιμετώπιση των απαγορεύσεων των εξαγωγών και των αδικαιολόγητων περιορισμών σχετικά με την αναζήτηση και εξόρυξη από τρίτες χώρες, ιδίως τις στρατηγικές χώρες εταίρους και την Αφρική. Είναι επίσης αναγκαία η αυστηρή εφαρμογή των υφιστάμενων κανόνων ανταγωνισμού της ΕΕ σε περιπτώσεις συμφωνιών που νοθεύουν τον ανταγωνισμό ή συγκέντρωσης της αγοράς που απειλούν να θέσουν σε κίνδυνο την πρόσβαση στις πρώτες ύλες. Υπάρχει επίσης ανάγκη να **προαχθούν οι τεχνολογίες εξόρυξης και επεξεργασίας** που οδηγούν επίσης σε αποδοτικότητα πόρων, ανακύκλωση, υποκατάσταση και στην αυξημένη χρήση ανανεώσιμων πρώτων υλών για τη μείωση της κρίσιμης εξάρτησης της ΕΕ από πρωτογενείς πρώτες ύλες και να βελτιωθεί η περιβαλλοντική ισορροπία, μεταξύ άλλων μέσω αυξημένης χρήσης δευτερογενών πρώτων υλών (σκραπ), ηλεκτρονικού εξοπλισμού που βρίσκεται στο τέλος του κύκλου ζωής του και οχημάτων που εξάγονται σε τρίτες χώρες. Εφαρμογή του κανονισμού για τις μεταφορές αποβλήτων· εκ νέου χρήση ή ανακύκλωση προϊόντων και υλικών που βασίζονται σε συμφωνημένα ελάχιστα πρότυπα. Οι συνθήκες πλαισίου για **βιώσιμο εφοδιασμό και διαχείριση των πρώτων υλών εντός της ΕΕ** πρέπει

επίσης να αντιμετωπιστούν μέσω ενίσχυσης της αποτελεσματικής χρήσης των ιδίων πόρων της ΕΕ, ανακύκλωσης και αυξημένης υποκατάστασης. Οι αυξημένες επενδύσεις στην ανακάλυψη νέων αποθεμάτων πρώτων υλών για στην ΕΕ μπορούν να προαχθούν μέσω της ανταλλαγής βέλτιστων πρακτικών στον τομέα του σχεδιασμού χρήση γης και θαλάσσιας χωροταξίας και των διοικητικών πόρων για την αναζήτηση και εξόρυξη, εξασφαλίζοντας παράλληλα την αειφορία. Η προώθηση των επενδύσεων σε νέες και πιο αποδοτικές τεχνολογίας αναζήτησης και εξόρυξης είναι επίσης αναγκαία. Σε τομείς όπως ο τομέας των τροφίμων, η ανταγωνιστική τοπική προμήθεια βιώσιμων πρώτων υλών αντιμετωπίζεται από την γεωργική πολιτική της ΕΕ.

Η Επιτροπή θα:

- υποβάλει μια στρατηγική για τις πρώτες ύλες, συμπεριλαμβανομένων προτάσεων για την ενίσχυση καλύτερων συνθηκών πλαισίου για βιώσιμες προμήθειες εγχώριων πρωτογενών πρώτων υλών, αυξημένη ανακύκλωση και εξεύρεση υποκατάστατων για λοιπές πρώτες ύλες (2010).

7. ΠΡΟΑΓΩΓΗ ΤΟΥ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΟΥ ΕΚΣΥΓΧΡΟΝΙΣΜΟΥ

7.1. Αποδοτικότητα πόρων, ενέργειας και άνθρακα

Η βιομηχανία της ΕΕ πρέπει να επιταχύνει τη μετάβασή της στην οικονομία χαμηλών εκπομπών διοξειδίου του άνθρακα, αποδοτικότητας πόρων και ενεργειακής απόδοσης. Η καταπολέμηση της κλιματικής αλλαγής και η αύξηση της αποδοτικότητας των πόρων μπορεί να επιτύχει μείωση κόστους και μειωμένο περιβαλλοντικό αντίκτυπο από την ενισχυμένη χρήση πόρων και ενέργειας. Αυτά τα στοιχεία είναι όλο και πιο αναγκαία τόσο για την επίτευξη βιώσιμης ανάπτυξης και απασχόλησης όσο και για την απόκτηση ανταγωνιστικού πλεονεκτήματος σε απάντηση στον όλο και μεγαλύτερο παγκόσμιο ανταγωνισμό για πόρους και περιβαλλοντικούς περιορισμούς. Η επικείμενη εμβληματική πρωτοβουλία σχετικά με τη **μετάβαση σε μια Ευρώπη που χρησιμοποιεί αποδοτικά τους πόρους** θα αποτελέσει το πλαίσιο για την επίτευξη ομαλής και φιλόδοξης αποσύνδεσης της χρήσης άνθρακα και πόρων από την οικονομική ανάπτυξη. Παρομοίως, υπάρχει ανάγκη ανάπτυξης ειδικών μακροπρόθεσμων μέτρων για την ενεργειακή απόδοση, προκειμένου να αξιοποιηθούν οι δυνατότητες εξοικονόμησης ενέργειας στα βιομηχανικά, ενεργειακά και μεταφορικά συστήματα. Ο χάρτης πορείας της ΕΕ για μια οικονομία χαμηλών εκπομπών διοξειδίου του άνθρακα έως το 2050, συμπεριλαμβανομένων οροσήμων για το 2030, θα παρουσιάσει δρόμους για τεχνολογικές βελτιώσεις και διαρθρωτικές αλλαγές στα βιομηχανικά, ενεργειακά και μεταφορικά συστήματα που είναι κρίσιμα για την ενθάρρυνση της καινοτομίας, την αύξηση της ανάπτυξης και της απασχόλησης, καθώς και για την ενίσχυση της ενεργειακής ασφάλειας της ΕΕ.

Απαιτείται έτσι μια συγκεκριμένη και ρεαλιστική μακροχρόνια στρατηγική για την **ενθάρρυνση των επενδύσεων που είναι αποδοτικές όσον αφορά τον άνθρακα την ενέργεια και τους πόρους σε ολόκληρη τη βιομηχανία**. Απαιτούνται ιδιωτική και δημόσια έρευνα και καινοτομία με ευφυή και αγοραστροφή περιβαλλοντική ρύθμιση που θα εφαρμόζεται αποτελεσματικά και ισότιμα σε ολόκληρη την ενιαία αγορά. Η νέα ρύθμιση πρέπει να εκφράζει την ανάγκη για μετάβαση σε μια οικονομία αποδοτικότητας των πόρων που θα λαμβάνει παράλληλα υπόψη το πιθανό βραχυπρόθεσμο κόστος ή επιβάρυνση. Η διαρροή λόγω του διοξειδίου του άνθρακα και τα λοιπά ανταγωνιστικά μειονεκτήματα που προκύπτουν για τη βιομηχανία της ΕΕ πρέπει να αποφευχθούν προκειμένου να προληφθεί η

μετεγκατάσταση της παραγωγής και των θέσεων εργασίας εκτός της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Στο πλαίσιο των διεθνών διαπραγματεύσεων για το κλίμα, η ΕΕ εργάζεται επί του παρόντος για τη βελτίωση της κλίμακας και της αποτελεσματικότητας των διεθνών αγορών άνθρακα και για την ενθάρρυνση των διεθνών ροών επενδύσεων για έρευνα και ανάπτυξη και καινοτομία στις τεχνολογίες χαμηλών εκπομπών διοξειδίου του άνθρακα. Επιπλέον, η ΕΕ αναπτύσσει πολιτικές που μπορούν να μειώσουν το κόστος των μακροπρόθεσμων στρατηγικών για το κλίμα και την ενέργεια μέσω της δέσμευσης και αποθήκευσης διοξειδίου του άνθρακα μεγάλης κλίμακας και άλλων καινοτόμων έργων για τις ανανεώσιμες πηγές ενέργειας.

Στο πλαίσιο των εθνικών σχεδίων ενεργειακής απόδοσης, όλα τα κράτη μέλη εφάρμοσαν μέτρα για την ενίσχυση των επιχειρήσεων όσον αφορά τη μείωση της έντασης ενέργειάς τους. Ορισμένα κράτη μέλη ανέπτυξαν επίσης συγκεκριμένα σχέδια δράσης για την ενθάρρυνση των οικόπεδων και/ή τη βελτίωση των περιβαλλοντικών επιδόσεων συγκεκριμένων βιομηχανιών. Ωστόσο, λίγα μόνον κράτη μέλη ανέπτυξαν έως σήμερα πιο γενικές στρατηγικές αποδοτικότητας των πόρων.

Σε έναν κόσμο ευφυσής ρύθμισης, η αποδοτικότητα πόρων σε ολόκληρη την οικονομία μπορεί να αυξήσει τη βιομηχανική ανταγωνιστικότητα της ΕΕ, ικανοποιώντας παράλληλα τους περιβαλλοντικούς στόχους της ΕΕ. Η νομοθεσία πρέπει να είναι **προβλέψιμη και αναλογική** και να παράσχει την **ασφάλεια δικαίου** που απαιτείται για τις πιο μακροπρόθεσμες επενδύσεις. Οι νέες πολιτικές θα πρέπει να ενθαρρύνουν την καινοτομία και λαμβάνουν υπόψη τη σχέση κόστους αποτελεσματικότητας του κύκλου ζωής, τη διάρκεια ζωής των επενδύσεων και τις αποφάσεις αγοράς των επιχειρήσεων και των καταναλωτών. Με τη χρήση μακρόπνοης ευφυσής ρύθμισης, η επίτευξη των περιβαλλοντικών φιλοδοξιών και οι στόχοι της βιομηχανικής πολιτικής μπορούν να είναι αμοιβαία συνεκτικοί. Οι περιβαλλοντικές και βιομηχανικές πολιτικές πρέπει να συμβαδίζουν. Η προσεκτική αξιολόγηση του οικονομικού και κοινωνικού αντικτύπου της περιβαλλοντικής νομοθεσίας και των λοιπών δαπανών και οφελών για την κοινωνία αποτελεί μέρος της αξιολόγησης επιπτώσεων που συνοδεύει τις ρυθμιστικές πρωτοβουλίες της Επιτροπής και θα πρέπει να γίνεται και σε επίπεδο κράτους μέλους. Με τον τρόπο αυτό, η περιβαλλοντική ρύθμιση μπορεί να δράσει ως ευεργετικός μοχλός για την καινοτομία και τη βιομηχανική ανάπτυξη παρά ως εμπόδιο.

Στο πλαίσιο αυτό, η **βιώσιμη βιομηχανική πολιτική** της ΕΕ επικεντρώνεται σαφώς στις ευκαιρίες για τη διατηρήσιμη ανάπτυξη και τη δημιουργία απασχόλησης, ενώ παράλληλα προβαίνει στη μετάβαση σε μεγαλύτερη αποδοτικότητα πόρων σε ολόκληρη τη βιομηχανία. Άλλες πολιτικές περιλαμβάνουν την πολιτική προϊόντος μέσω της προοπτικής του κύκλου ζωής που υπερβαίνει το στάδιο της παραγωγής· η χρήση μέσων, όπως π.χ. η οδηγία για τον οικολογικό σχεδιασμό, η ενεργειακή επισήμανση των οικιακών συσκευών και το ευρωπαϊκό οικολογικό σήμα. Η ενθάρρυνση εθελοντικών πρωτοβουλιών της βιομηχανίας και η ευρύτερη υιοθέτηση βέλτιστων περιβαλλοντικών πρακτικών διαχείρισης μέσω του συστήματος οικολογικής διαχείρισης και οικολογικού ελέγχου (EMAS) και των συστημάτων ISO14001 είναι επίσης σημαντικά. Η στενή παρακολούθηση της προόδου θα συμβάλει στη μέτρηση της προόδου και στον εντοπισμό κενών εφαρμογής.

Προκειμένου να αναπτυχθεί η αγορά της ΕΕ για τα **περιβαλλοντικά αγαθά και υπηρεσίες**, η ΕΕ πρέπει να εξασφαλίσει μια θεμιτή και διαφανή εσωτερική αγορά που ανταμείβει την καινοτομία, με βελτιώσεις στα συστήματα τυποποίησης και πιστοποίησης, πιο εναρμονισμένη εφαρμογή του κοινοτικού κεκτημένου (π.χ. οδηγία-πλαίσιο για τα απόβλητα),

ευρύτερη χρήση πράσινων δημόσιων προμηθειών και ανάπτυξη της οδηγίας για τον οικολογικό σχεδιασμό, καθώς και τη συμπερίληψη στις συμφωνίες ελεύθερων συναλλαγών.

Η επιτυχής διαπραγμάτευση των περιορισμών λόγω της σπάνιδος των παγκόσμιων πόρων, συμπεριλαμβανομένων των περιβαλλοντικών απαγορεύσεων, θα απαιτήσει από πολλές καινοτόμους τεχνολογίες να διεισδύσουν επιτυχώς στις παγκόσμιες αγορές. Ωστόσο, η βαθμιαία άλλα μαζικά εφαρμοζόμενη καινοτομία θα πρέπει, βραχυπρόθεσμα έως μεσοπρόθεσμα, να παρουσιάσει αποτελέσματα. Ειδικότερα, πρέπει να υπάρξει μια καινοτόμος προσέγγιση ως προς τις **περιβαλλοντικές τεχνολογίες** σε παρόμοιους άξονες με εκείνους που υιοθετήθηκαν για τις βασικές τεχνολογίες γενικής εφαρμογής και το σχέδιο στρατηγικών ενεργειακών τεχνολογιών (SET). Το μελλοντικό σχέδιο δράσης για την οικοκαινοτομία θα εφαρμόσει τα μέσα για τον προσδιορισμό των απαιτήσεων ανάπτυξης και εφαρμογής των βασικών περιβαλλοντικών τεχνολογιών, θα ενισχύσει τον στενότερο συντονισμό και συνεργασία μεταξύ της ΕΕ και των κρατών μελών στην ανάπτυξη και εφαρμογή των τεχνολογιών αυτών και θα ευαισθητοποιήσει σχετικά με τις δυνατότητες των νέων τεχνολογιών. Οι φραγμοί στη διασυνοριακή επιχειρηματική δραστηριότητα θα πρέπει να αντιμετωπιστούν με τη δημιουργία κατάλληλου ρυθμιστικού πλαισίου και με την εξασφάλιση πιο ομοιόμορφης εφαρμογής των υφιστάμενων ρυθμιστικών πλαισίων.

Η Επιτροπή θα:

- αναπτύξει, σύμφωνα με τον επικείμενο χάρτη πορείας της ΕΕ για την οικονομία χαμηλών εκπομπών διοξειδίου του άνθρακα, τις μακροχρόνιες τομεακές βιομηχανικές στρατηγικές και πολιτικές που απαιτούνται για την ενίσχυση της μετάβασης σε μια οικονομία χαμηλών εκπομπών διοξειδίου του άνθρακα, αποδοτικότητας των πόρων και ενεργειακής απόδοσης·
- παρακολουθεί τη βιώσιμη ανταγωνιστικότητα, συμπεριλαμβανομένων των εθελοντικών πρωτοβουλιών της βιομηχανίας της ΕΕ που στοχεύουν στη βιωσιμότητα των πόρων·
- επανεξετάσει την πολιτική βιώσιμης κατανάλωσης και παραγωγής / βιώσιμη βιομηχανική πολιτική και θα εξετάσει την πιθανή επέκταση της οδηγίας για τον οικολογικό σχεδιασμό σε νέα προϊόντα (2012)·
- ξεκινήσει ένα νέο σχέδιο δράσης για την οικοκαινοτομία για να εξασφαλίσει την εμπορευματοποίηση και την εφαρμογή βασικών περιβαλλοντικών τεχνολογιών.

Τα κράτη μέλη καλούνται να:

- ενισχύσουν τον στενότερο συντονισμό των πολιτικών για τις περιβαλλοντικές τεχνολογίες ώστε να μεγιστοποιήσουν τις συνέργιες και τις συμπληρωματικότητες στην εφαρμογή της τεχνολογίας, συμπεριλαμβανομένων των πολιτικών για την ενίσχυση της ζήτησης, ιδίως στον τομέα της οικοκαινοτομίας.

7.2. Διαρθρωτική πλεονάζουσα παραγωγική ικανότητα

Μια σημαντική προτεραιότητα της νέας βιομηχανικής πολιτικής πρέπει να είναι να βοηθήσει τη βιομηχανία της ΕΕ να **ανακάμψει ομαλά και να προβεί στις αναγκαίες ρυθμίσεις μετά την οικονομική κρίση**. Ειδικότερα, η εμφάνιση διαρθρωτικής πλεονάζουσας παραγωγικής ικανότητας σε ορισμένες βιομηχανίες απαιτεί εξειδικευμένες απαντήσεις σε επίπεδο εταιρείας, που κυμαίνονται από τη συμμετοχή σε νέα επιχειρηματικά μοντέλα και προϊόντα έως την οριστική έξοδο από την αγορά. Οι εταιρείες και οι κοινωνικοί εταίροι φέρουν την

πρωταρχική ευθύνη για την αναδιάρθρωση, ώστε να εξασφαλίσουν τη μελλοντική ανταγωνιστικότητα και βιωσιμότητά τους, δεδομένου ότι η πείρα έχει δείξει ότι η διαρθρωτική αναπροσαρμογή που υποκινείται από τον ανταγωνισμό είναι η ταχύτερη και η πιο αποδοτική.

Οι κατευθυντήριες γραμμές για τη βοήθεια διάσωσης και αναδιάρθρωσης επιτρέπουν τη βοήθεια μόνον αν έχει ως αποτέλεσμα αναδιάρθρωση που είναι σε θέση να αποκαταστήσει τη μακροπρόθεσμη βιωσιμότητα των δικαιούχων χωρίς περαιτέρω υποστήριξη, εξασφαλίζουν την κατάλληλη συμβολή του δικαιούχου στο κόστος της αναδιάρθρωσης και συνοδεύονται από μέτρα για την αντιμετώπιση της προκύπτουσας στρέβλωσης του ανταγωνισμού. Τα διδάγματα που αντλήθηκαν από την κρίση θα τροφοδοτήσουν την αναθεώρηση των κατευθυντήριων γραμμών διάσωσης και αναδιάρθρωσης.

Τα κράτη μέλη πρέπει επίσης να υποστηρίξουν την ανακατανομή της εργασίας, εντός του πλαισίου του συστήματος ευελιξίας με ασφάλεια. Η καλύτερη **πρόβλεψη και διαχείριση της αναδιάρθρωσης** θα βοηθήσει τους εργαζομένους και τις εταιρείες να προσαρμόσουν τη μετάβαση που επιβάλλεται από την πλεονάζουσα παραγωγική ικανότητα, καθώς και από τον εκσυγχρονισμό και τη διαρθρωτική προσαρμογή. Οι υφιστάμενοι κανόνες κρατικών ενισχύσεων προσφέρουν τεράστιες δυνατότητες για τη χρήση κρατικών ενισχύσεων για να συνδράμουν την αλλαγή, π.χ. μέσω ενισχύσεων κατάρτισης ή έρευνας και ανάπτυξης και καινοτομίας, ή για να υποστηρίξουν το επιχειρηματικό κεφάλαιο. Στο ευρωπαϊκό επίπεδο, τα περιφερειακά ταμεία και το Ταμείο Συνοχής μπορούν να ενθαρρύνουν τις επενδύσεις και την καινοτομία για να ενισχύσουν την ανθεκτικότητα των τοπικών οικονομιών. Το ΕΤΠΑ επικεντρώθηκε όλο και περισσότερο σε επενδύσεις που διευκολύνουν τη μετακίνηση προς τα πάνω στην αλυσίδα αξίας τόσο από τομείς υψηλής τεχνολογίας όσο και από παραδοσιακούς τομείς μέσω επενδύσεων στην έρευνα και την ανάπτυξη, την καινοτομία και την ΤΠΕ, ενώ το Ταμείο Συνοχής επενδύει, ειδικότερα, σε προτεραιότητες μεταφορών στην ΕΕ, γεγονός που μπορεί να βελτιώσει τη φυσική δυνατότητα πρόσβασης, καθώς και την περιβαλλοντική υποδομή στα λιγότερο αναπτυγμένα κράτη μέλη. Οι επενδύσεις αυτές διευκολύνουν τις περιφέρειες να αναπτύξουν τα δικά τους εξειδικευμένα κέντρα καινοτομίας που βασίζονται στην ευφυή εξειδίκευση.

Η επέκταση του **Ευρωπαϊκού Ταμείου Προσαρμογής στην Παγκοσμιοποίηση** μπορεί επίσης να βελτιώσει την ικανότητα των κρατών μελών και των περιφερειών να διαχειριστούν τις επιπτώσεις της κρίσης και συμβάλουν στην παροχή εκ νέου κατάρτισης και άλλων ενεργητικών μέτρων για την αγορά εργασίας στους πλεονάζοντες εργαζομένους.

Η διοίκηση και οι εκπρόσωποι των εργαζομένων είναι οι βασικοί παράγοντες που πρέπει να συμφωνήσουν σχετικά με τη στρατηγική αναδιάρθρωσης σε επίπεδο εταιρείας. Την αναδιάρθρωση αυτή πρέπει να συνοδεύουν παρεμβάσεις πολιτικής για την αποφυγή κοινωνικών συγκρούσεων και την προαγωγή νέων δεξιοτήτων και θέσεων εργασίας, αποφεύγοντας έτσι τις μαζικές απολύσεις και την παρακμή ολόκληρων περιφερειών ή τη μετεγκατάσταση ολόκληρων βιομηχανιών και διευκολύνοντας την οικονομική αναδιάρθρωση και την αλλαγή επαγγελματικής δραστηριότητας. Οι οργανώσεις ETUC, Business Europe, CEEP και UEAPME συμφώνησαν σχετικά με «Προσανατολισμούς που χρησιμεύουν ως αναφορά για τη διαχείριση της αλλαγής και των κοινωνικών συνεπειών της» το 2003. Οι προσανατολισμοί αυτοί πρέπει να επανεξεταστούν για να ενσωματώσουν τη γνώση που συσσωρεύτηκε στη συνέχεια σχετικά με τους βέλτιστους τρόπους πρόβλεψης και διαχείρισης της αναδιάρθρωσης, καθώς και για να ληφθεί υπόψη η εμπειρία από την οικονομική και χρηματοπιστωτική κρίση. Οι επικαιροποιημένοι προσανατολισμοί όσον αφορά την αναδιάρθρωση μπορεί να είναι πολύ χρήσιμοι για την ενίσχυση της ικανότητας των

επιχειρήσεων και του εργατικού δυναμικού να προσαρμόζονται σε ένα ταχέως μεταβαλλόμενο οικονομικό περιβάλλον.

Η Επιτροπή θα:

- επανεξετάσει την κοινοτική υποστήριξη για την επανένταξη των απολυμένων εργαζομένων σε νέες θέσεις εργασίας, συμπεριλαμβανομένης της υποστήριξης μέσω της επανεξέτασης του κανονισμού του Ευρωπαϊκού Ταμείου Προσαρμογής στην Παγκοσμιοποίηση (EGAF) (2011).
- ξεκινήσει διαβούλευση με τους ευρωπαϊούς κοινωνικούς εταίρους σχετικά με το ευρωπαϊκό πλαίσιο αναδιάρθρωσης (2011).
- επανεξετάσει τις κατευθυντήριες γραμμές διάσωσης και αναδιάρθρωσης για κρατική βοήθεια (2011).
- υποστηρίξει κράτη μέλη και περιφέρειες μέσω της πολιτικής για τη συνοχή στη διαφοροποίηση των υφιστάμενων βιομηχανιών, την αναβάθμιση του βιομηχανικού δυναμικού, την ενθάρρυνση των επενδύσεων και της καινοτομίας για την εκ νέου ανάπτυξη και την ενίσχυση της ανθεκτικότητας των τοπικών οικονομιών.
- υποβάλει προτάσεις για την επιτάχυνση της εφαρμογής και τη βελτίωση του επίκεντρου των ευρωπαϊκών διαρθρωτικών ταμείων μέσω της πέμπτης έκθεσης για τη συνοχή (2010) και στο νέο ρυθμιστικό πλαίσιο της πολιτικής για τη συνοχή (2011).

7.3. Αξιοποίηση της εταιρικής κοινωνικής υπευθυνότητας

Η εταιρική κοινωνική υπευθυνότητα μπορεί να συμβάλλει στις επιδόσεις της ανταγωνιστικότητας και της βιωσιμότητας της ευρωπαϊκής βιομηχανίας. Συμβάλλει επίσης στην ενίσχυση της εμπιστοσύνης στις επιχειρήσεις, γεγονός που είναι σημαντικό για τη δημιουργία επιχειρηματικού περιβάλλοντος στο οποίο μπορεί να ευδοκιμήσει η βιομηχανία. Η χρηματοπιστωτική κρίση έδειξε ότι χρειάζεται νέα προσέγγιση για την **ισορροπία μεταξύ βραχυπρόθεσμης μεγιστοποίησης κέρδους και δημιουργίας βιώσιμης αξίας μακροπρόθεσμα**. Οι ευρωπαϊκές εταιρείες πρέπει να λάβουν υπόψη τη συμβολή τους στη βιώσιμη ανάπτυξη και τη δημιουργία θέσεων εργασίας και να εξετάσουν τα συμφέροντα των εργαζομένων και των πολιτών που θίγονται από επιχειρηματικές αποφάσεις. Η χρηστή επιχειρηματική δεοντολογία και αξίες μπορούν να συμβάλουν στην ανάκαμψη από την κρίση.

Η εταιρική κοινωνική υπευθυνότητα μπορεί να τοποθετήσει τις ευρωπαϊκές εταιρείες σε ηγετική θέση στις αγορές που όλο και περισσότερο πριμοδοτούν τα κοινωνικά και περιβαλλοντικά ζητήματα. Η βιομηχανία της ΕΕ έχει ήδη ξεκινήσει ορισμένες σημαντικές πρωτοβουλίες που στοχεύουν στη βιωσιμότητα των πόρων, συμπεριλαμβανομένων της πρωτοβουλίας της χημικής βιομηχανίας με τίτλο «Υπεύθυνη φροντίδα», της πρωτοβουλίας για την παγκόσμια ηλεκτρονική βιωσιμότητα και την πολιτική διαχείρισης υλικών του Διεθνούς Συμβουλίου Μεταλλευμάτων και Μετάλλων.

Η ενθάρρυνση της διατηρήσιμης ανάπτυξης συνεπάγεται την παροχή στους καταναλωτές των πληροφοριών που απαιτούνται για να αγοράσουν φιλικά προς το περιβάλλον αγαθά και υπηρεσίες. Σε αυτά πρέπει να περιλαμβάνονται και οι πληροφορίες για το οικολογικό αποτύπωμα προϊόντων και υπηρεσιών. Η Επιτροπή θα εργαστεί για την εκπόνηση μιας κοινής ευρωπαϊκής μεθοδολογίας για την αξιολόγηση των περιβαλλοντικών επιπτώσεων που

συνδέονται με καταναλωτικά προϊόντα, βάσει ανάλυσης του κύκλου ζωής και αντικειμενικών κριτηρίων.

Η Επιτροπή θα:

- υποβάλει μια νέα πρωτοβουλία πολιτικής για την εταιρική κοινωνική υπευθυνότητα, αντιμετωπίζοντας τα αναδυόμενα ζητήματα όπως π.χ. επιχειρήσεις και ανθρώπινα δικαιώματα καθώς και αποκάλυψη περιβαλλοντικών, κοινωνικών και διαχειριστικών πρακτικών των εταιρειών (2011)·
- παρακολουθήσει τις εθελοντικές πρωτοβουλίες της βιομηχανίας της ΕΕ που στοχεύουν στη βιωσιμότητα των πόρων (από το 2011 και μετά)·
- εξετάσει, πριν από το 2012, τη δυνατότητα μιας πρωτοβουλίας σχετικά με το οικολογικό αποτύπωμα των προϊόντων.

8. Η ΕΙΔΙΚΗ ΔΙΑΣΤΑΣΗ ΓΙΑ ΚΑΘΕ ΤΟΜΕΑ – ΜΙΑ ΣΤΟΧΟΘΕΤΗΜΕΝΗ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΗ

Καθώς όλοι οι τομείς είναι σημαντικοί, η Επιτροπή θα εξακολουθήσει να εφαρμόζει μια στοχοθετημένη προσέγγιση σε όλους τους τομείς. Μπορούν να πραγματοποιηθούν ορισμένες ειδικές τομεακές πρωτοβουλίες για ορισμένα είδη τομέων:

- τομεακή βιομηχανική πολιτική για το **διάστημα** βάσει των νέων αρμοδιοτήτων που προβλέπονται από τη συνθήκη της Λισαβόνας·
- οι βιομηχανίες μηχανοκίνητων οχημάτων και εξοπλισμού μεταφορών θα διαδραματίσουν σημαντικό ρόλο στην ανάπτυξη των λύσεων για τη **βιώσιμη κινητικότητα**·
- τομείς οι οποίοι είναι πολλά υποσχόμενοι όσον αφορά την ικανοποίηση των **λοιπών μελλοντικών κοινωνικών προκλήσεων της υγείας, της γήρανσης και της ασφάλειας** (π.χ. φροντίδα υγείας, περιβαλλοντικά αγαθά και τεχνολογίες, βιομηχανίες ενέργειας και βιομηχανίες ασφάλειας)·
- **τομείς στους οποίους οι θεωρήσεις της αλυσίδας αξίας είναι ιδιαίτερα σημαντικές** (π.χ. χημικά, μηχανική, κατασκευαστές εξοπλισμού μεταφορών, γεωργικά προϊόντα διατροφής και επιχειρηματικές υπηρεσίες)·
- **οι τομείς έντασης ενέργειας** που εκτίθενται στο διεθνή ανταγωνισμό χρειάζονται τα πλεονεκτήματα των ανταγωνιστικών αγορών ενέργειας, που προσφέρουν ευνοϊκές συνθήκες πλαισίου οι οποίες θα τους δώσουν τη δυνατότητα να ευδοκιμήσουν στην ΕΕ (πρόσβαση σε ενέργεια και πρώτες ύλες σε ανταγωνιστικές τιμές, ίσοι όροι ανταγωνισμού στην παγκόσμια αγορά κ.τ.λ.).

Το θέμα όλων των ακόλουθων πρωτοβουλιών και έργων επίδειξης είναι να προαχθεί η βιομηχανική καινοτομία. Πράγματι, η βιώσιμη ανταγωνιστικότητα της ευρωπαϊκής βιομηχανίας και όλων των τομέων της μπορεί να επιτευχθεί μόνον εάν η βιομηχανία βελτιώσει την ικανότητα της να καινοτομεί. Στο πλαίσιο αυτό η καινοτομία πρέπει να θεωρηθεί υπό την ευρύτερή της έννοια, ότι υπερβαίνει, δηλαδή, την τεχνολογία και περιλαμβάνει επίσης επιχειρησιακά και οργανωτικά μοντέλα. Όλοι οι τομείς πρέπει να βελτιώσουν τις επιδόσεις καινοτομίας τους, είτε είναι παραδοσιακοί τομείς είτε τομείς

χαμηλής τεχνολογίας είτε νέοι τομείς είτε τομείς υψηλής τεχνολογίας. Αυτή η ικανότητα πρέπει να υποστηριχθεί από την πολιτική σε περιπτώσεις όπου η αγορά από μόνη της δεν παρουσιάζει αποτελέσματα. Αυτό συμβαίνει συνήθως όταν υπάρχει συνδυασμός αδράνειας και υψηλών κινδύνων. Αυτές οι ενέργειες θα πραγματοποιηθούν με τη χρησιμοποίηση των διαθέσιμων χρηματοοικονομικών πόρων.

8.1. Διάστημα: κινητήρια δύναμη καινοτομίας και ανταγωνιστικότητας στην υπηρεσία των πολιτών

Η αεροδιαστημική βιομηχανία είναι μια βιομηχανία έντασης επενδύσεων υψηλής τεχνολογίας και υψηλού κινδύνου. Επιδοτείται με μεγάλα ποσά σε όλα τα κράτη που δραστηριοποιούνται στον τομέα του διαστήματος, στα οποία εξαρτάται κυρίως από θεσμικά προγράμματα. Η Ευρώπη έχει ήδη μεγάλη διαστημική βιομηχανία υψηλής τεχνολογίας που παρέχει σημαντικό μέρος των παγκόσμιων εμπορικών απαιτήσεων για κατασκευή και εκτόξευση δορυφόρων καθώς και για δορυφορικές υπηρεσίες. Η ευρωπαϊκή βιομηχανία παρέχει συστήματα και υπηρεσίες στον τομέα των τηλεπικοινωνιών, της πλοήγησης και της παρατήρησης της γης, γεγονός που εγγυάται ασφάλεια για την ΕΕ, αντιμετωπίζει σοβαρές προκλήσεις της κοινωνίας, όπως η κλιματική αλλαγή και ενισχύει την ανταγωνιστικότητα των ευρωπαϊκών βιομηχανιών.

Σε ένα όλο και πιο ανταγωνιστικό περιβάλλον, με την άνοδο νέων διαστημικών δυνάμεων, η Ευρώπη πρέπει να αξιοποιήσει τα επιτεύγματα της για να ενισχύσει μια σταθερή και ισόρροπη βιομηχανική βάση. Η ευρωπαϊκή διαστημική βιομηχανική πολιτική θα πρέπει να καλύπτει το σύνολο της αλυσίδας εφοδιασμού, συμπεριλαμβανομένων των ΜΜΕ, για να εξασφαλίζει μεγαλύτερη διεθνή ανταγωνιστικότητα και μη εξάρτηση σε στρατηγικούς τομείς (όπως π.χ. εκτοξευτές) και την ανάπτυξη αγοράς για διαστημικά προϊόντα και υπηρεσίες, ιδίως νέες δορυφορικές υπηρεσίες με βάση το GNSS (Παγκόσμιο δορυφορικό σύστημα πλοήγησης), τη GMES (Παγκόσμια παρακολούθηση του περιβάλλοντος και της ασφάλειας) και υποδομές δορυφορικών επικοινωνιών.

Η διαστημική πολιτική καθοδηγείται από τρεις κύριες επιταγές: κοινωνικές (τα οφέλη για την ευημερία των πολιτών που μπορούν να προκύψουν από την εξερεύνηση και τη χρήση του διαστήματος), οικονομικές (το διάστημα δημιουργεί γνώση και είναι μοχλός καινοτομίας) και στρατηγικές (το διάστημα συμβάλλει στην ανάπτυξη της Ευρωπαϊκής Ένωσης ως παγκόσμιου παράγοντα). Το άρθρο 189 της συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης αναθέτει κοινή αρμοδιότητα στην Ένωση όσον αφορά τη διαστημική πολιτική με το συγκεκριμένο στόχο της προαγωγής της επιστημονικής και τεχνικής προόδου, της βιομηχανικής ανταγωνιστικότητας και της εφαρμογής των πολιτικών της.

Για την επίτευξη των στόχων αυτών, με παράλληλη κεφαλαιοποίηση των επενδύσεων που γίνονται και μεγιστοποίηση του δυναμικού καινοτομίας του διαστήματος, η Επιτροπή θα επιδιώξει την ολοκλήρωση του Galileo/EGNOS (ευρωπαϊκό σύστημα πλοήγησης με υπέρθεση γεωστατικών δορυφόρων) και του GMES καθώς και ενεργειών σχετικά με το διάστημα και την ασφάλεια.

Τα Galileo/EGNOS και GMES είναι επιτυχώς εφαρμοσμένα προγράμματα των οποίων η ολοκλήρωση και η συνέχιση πέραν του 2013 θα αποτελέσει το αντικείμενο νομοθετικών προτάσεων το 2011, σύμφωνα με τις γενικές προτάσεις για το πολυετές χρηματοοικονομικό πλαίσιο. Η Επιτροπή δεσμεύεται περαιτέρω να ολοκληρώσει τον δορυφορικό σχηματισμό του Galileo και να εφαρμόσει ένα νέο σύστημα διακυβέρνησης.

Το GMES είναι η κύρια διαστημική συμβολή της Ένωσης για την αντιμετώπιση τις **κλιματικής αλλαγής**. Είναι συνεπώς αναγκαίο να ολοκληρωθούν οι υποδομές παρατήρησης του διαστήματος που προορίζονται για την παρακολούθηση της στεριάς, των ωκεανών, της ατμόσφαιρας και της ποιότητας του αέρα, καθώς και για την αντιμετώπιση καταστάσεων έκτακτης ανάγκης και για την ασφάλεια προκειμένου να παρουσιάσει αποτελέσματα όσον αφορά την υπηρεσία «κλιματικής αλλαγής» του GMES.

Οι εφαρμογές του διαστήματος είναι ένα αναγκαίο μέσο για την **ασφάλεια του πολίτη**. Αυτές οι ανάγκες ασφάλειας της Ένωσης μπορεί να καλύπτονται είτε από τεχνικές δυνατότητες που χρησιμοποιούνται με συντονισμένο τρόπο είτε από την ανάπτυξη κοινών ικανοτήτων. Η Ένωση πρέπει να ενισχύσει την εταιρική σχέση της με τα κράτη μέλη ώστε να εξασφαλίσει ότι οι αποστολές ασφάλειας δεν εξαρτώνται από τους πόρους των τρίτων χωρών και να εξασφαλίσει τη συνέχεια των αποστολών που αναλαμβάνουν τα ίδια τα κράτη μέλη.

Οι διαστημικές υποδομές είναι κρίσιμες υποδομές, οι οποίες συμβάλλουν στην ασφάλεια και την ευημερία των πολιτών. Πρέπει να προστατεύονται από κινδύνους, όπως π.χ. οι κίνδυνοι από διαστημικά σκουπίδια ή ηλιακή ακτινοβολία. Οι υφιστάμενες δυνατότητες προστασίας των κρατών μελών πρέπει να αναπτυχθούν έτσι ώστε να δημιουργηθεί ένα αξιόπιστο ευρωπαϊκό **σύστημα επαγρύπνησης για την κατάσταση στο διάστημα**. Η Ένωση θα πρέπει να καθορίσει την οργάνωση και τη διακυβέρνηση αυτού του συστήματος, λαμβάνοντας υπόψη τη διπλή φύση του και την ανάγκη να εξασφαλιστεί η βιώσιμη αξιοποίηση του.

Το διάστημα είναι μια σημαντική συνιστώσα της **πολιτικής έρευνας και καινοτομίας** της Ένωσης. Η υποστήριξη της διαστημικής έρευνας θα καθοριστεί κατά τη διάρκεια της εκπόνησης του επόμενου προγράμματος πλαισίου έρευνας και τεχνολογικής ανάπτυξης.

Οι δορυφορικές επικοινωνίες είναι ένας βασικός διαστημικός τομέας τόσο από οικονομική άποψη όσο και από άποψη κατάστασης της τεχνολογίας. Συμβάλλουν δε στο ψηφιακό θεματολόγιο για την Ευρώπη και κυρίως στη γεφύρωση του χάσματος της ευρυζωνικότητας. Η πρόταση της Επιτροπής για πρόγραμμα πολιτικής για το ραδιοφάσμα είναι ένα σημαντικό ορόσημο στο πλαίσιο της προσπάθειας αυτής.

Προκειμένου να εφαρμοστούν οι ενέργειες αυτές, πρέπει να υλοποιηθεί ένα **βελτιωμένο σύστημα διακυβέρνησης**. Πρώτον, η Ευρωπαϊκή Ένωση πρέπει να ενισχύσει την εταιρική σχέση με τα κράτη μέλη και, σύμφωνα με το άρθρο 189 της Συνθήκης, να συντονίσει τις προσπάθειες που απαιτούνται για τη διερεύνηση και την εκμετάλλευση του διαστήματος. Δεύτερον, η συνθήκη της Λισαβόνας δεσμεύει την Ένωση να «καθιερώνει κάθε ωφέλιμη σύνδεση με την Ευρωπαϊκή Υπηρεσία Διαστήματος». Η όλο και μεγαλύτερη συμμετοχή της Ευρωπαϊκής Ένωσης στο διάστημα απαιτεί την εκ νέου αξιολόγηση των σχέσεων με την Ευρωπαϊκή Υπηρεσία Διαστήματος (ESA) και, με τη σειρά της, απαιτεί τη βαθμιαία εξέλιξη της ESA. Τρίτον, πρέπει να εξασφαλιστεί ο μεγαλύτερος συντονισμός των προγραμμάτων και ο συντονισμός μεταξύ αυτών και των προγραμμάτων της ESA και των κρατών μελών.

Η δέουσα προσοχή πρέπει να δοθεί στη **διεθνή συνεργασία**, η οποία είναι σημαντική για το διάστημα, συμπεριλαμβανομένης της σημασίας για τις δυνατότητες ανάπτυξής της, ιδίως για την Αφρική.

Η Επιτροπή θα:

- *προτείνει, το 2011, μέτρα για την εφαρμογή των προτεραιοτήτων της διαστημικής πολιτικής βάσει του άρθρου 189 της ΣΛΕΕ.*

- επιδιώξει διαστημική βιομηχανική πολιτική που να αναπτύσσεται σε στενή συνεργασία με την Ευρωπαϊκή Υπηρεσία Διαστήματος και τα κράτη μέλη.

8.2. Βιώσιμη κινητικότητα

Η ανάπτυξη και εφαρμογή **καθαρών και ενεργειακά αποδοτικών τεχνολογιών οχημάτων** είναι μια ευκαιρία για να υπάρξει ουσιαστικός αντίκτυπος στις εκπομπές αερίων του θερμοκηπίου, στην ατμοσφαιρική ρύπανση και θόρυβο και για να ενισχυθεί η ηγετική θέση στην αγορά του τομέα της ευρωπαϊκής αυτοκινητοβιομηχανίας. Υπερβαίνοντας τη στρατηγική που ανακοινώθηκε τον Απρίλιο του 2010¹⁰, θα χρειαστεί σημαντική χρηματοδότηση επενδύσεων στις υποδομές, συμπεριλαμβανομένων πιλοτικών έργων για την επίδειξη καινοτόμων τεχνολογιών σε συγκεκριμένες πόλεις και περιφέρειες. Η βιομηχανική ηγετική θέση της ΕΕ στις βασικές τεχνολογίες θα πρέπει να αναπτυχθεί περαιτέρω, ιδίως όσον αφορά τις τεχνολογίες συσσωρευτών και τις πιθανές δυνατότητες αντικατάστασης για το λίθιο. Θα πρέπει επίσης να διερευνηθούν οι δυνατότητες για νέα είδη αγαθών και υπηρεσιών.

Η έκθεση ELECTRA επέστησε την προσοχή στο δυναμικό για την εφαρμογή τεχνολογιών αποθήκευσης **ενέργειας** στα σιδηροδρομικά οχήματα και τεχνολογιών για την αυτόματη επίβλεψη της λειτουργίας των τρένων με σκοπό τη σημαντική αύξηση της ενεργειακής απόδοσης, συμπεριλαμβανομένων των μέσων της υβριδοποίησης της έλξης από ντιζελομηχανές και μιας συστημικής προσέγγισης για συστήματα αποθήκευσης ενέργειας τόσο ενσωματωμένα στο συρμό όσο και στη γραμμή για την ηλεκτροκίνηση. Ο τομέας θα επωφεληθεί από περισσότερες επενδύσεις στην έρευνα, την προσομοίωση και τη δοκιμή τεχνολογιών που στοχεύουν σε περαιτέρω εναρμόνιση των προτύπων εντός της ΕΕ αλλά και πέραν αυτής. Τα τρένα υψηλής ταχύτητας είναι μια αγορά με σημαντικό ανταγωνισμό από ανταγωνιστές εκτός της ΕΕ. Η μεγαλύτερη συνεργασία των ευρωπαϊκών εταιρειών στην ανάπτυξη τρένων υψηλής ταχύτητας μπορεί να έχει πλεονεκτήματα: αυτή η δυνατότητα πρέπει να αξιολογηθεί. Σε κάθε περίπτωση πρέπει να εξασφαλιστεί ανταγωνισμός χωρίς στρεβλώσεις στην ευρωπαϊκή αγορά.

Η **αεροδιαστημική βιομηχανία** και ορισμένα τμήματα των **θαλάσσιων βιομηχανιών** είναι ιδιαίτερα ανταγωνιστικά και παγκόσμιες επιτυχίες συνιστώσες της βιομηχανίας της ΕΕ. Θα καταστεί αναγκαίο να καταβληθούν προσπάθειες για την αύξηση της αποδοτικότητας και τη μείωση των περιβαλλοντικών επιπτώσεων. Σημαντική υποστήριξη είναι ήδη διαθέσιμη για έρευνα και καινοτομία στον τομέα των «πράσινων αεροσκαφών» μέσω της επιχείρησης Clean Sky. Η συνεχής καινοτομία θα είναι επίσης αναγκαία για την ανάπτυξη πιο «πράσινων αεροσκαφών» και πλοίων με χαμηλή εκπομπή διοξειδίου του άνθρακα, καθώς και ως απάντηση στην περιβαλλοντική πρόκληση. Τα εναλλακτικά καύσιμα, η εφαρμογή του Ενιαίου Ουρανού (Single Sky) και η περαιτέρω μείωση του θορύβου των αεροσκαφών βρίσκονται σε υψηλή θέση στην υφιστάμενη καλώς επεξεργασμένη ημερήσια διάταξη πολιτικής. Μια σημαντική επιχειρηματική ευκαιρία για τον ναυπηγικό τομέα της ΕΕ είναι η συμμετοχή της στην κατασκευή και στην αξιόπιστη λειτουργία παράκτιων αιολικών πλατφορμών και των αναγκαίων σκαφών υποστήριξης.

Η Επιτροπή θα:

¹⁰ «Ευρωπαϊκή στρατηγική για τα καθαρά και ενεργειακά αποδοτικά οχήματα» - COM(2010)186 της 28.4.2010.

- προτείνει μια πλατφόρμα καθαρών και ενεργειακώς αποδοτικών οχημάτων που θα συγκεντρώνει τα κράτη μέλη, τη βιομηχανία και άλλα ενδιαφερόμενα μέρη για να εξασφαλίσει επενδύσεις σε υποδομές, συμπεριλαμβανομένων των πιλοτικών έργων, και για να ξεκινήσει ερευνητικές πρωτοβουλίες σε βασικές τεχνολογίες και υλικά (2012)·
- ξεκινήσει ένα στρατηγικό σχέδιο τεχνολογικών συστημάτων μεταφορών (2011), συμπεριλαμβανομένης μιας στρατηγικής πρωτοβουλίας για καθαρά συστήματα μεταφοράς και μιας δέσμης μέτρων ηλεκτρονικής κινητικότητας για να ενισχύσει την αποδοτικότητα και την ασφάλεια στον τομέα των μεταφορών·
- αναθέσει μελέτη σκοπιμότητας σχετικά με έργα επίδειξης όσον αφορά την αποθήκευση ενέργειας στα σιδηροδρομικά οχήματα και την υβριδοποίηση της έλξης με ντιζελομηχανές, δίνοντας τη δυνατότητα στα έργα επίδειξης και περαιτέρω έρευνας να αυξήσουν την ενεργειακή απόδοση και να ενισχύσουν την ανταγωνιστικότητα (πρόσκληση υποβολής προτάσεων το 2012/13)·

8.3. Αντιμετώπιση των προκλήσεων της κοινωνίας

Οι βιομηχανίες της ΕΕ που συνδέονται με τα **φάρμακα και την φροντίδα υγείας**, συμπεριλαμβανομένων των **ιατροτεχνολογικών προϊόντων**, είναι τομείς με ηγετική θέση παγκοσμίως που διαδραματίζουν σημαντικό ρόλο στην εξεύρεση νέων ιατρικών αγωγών και φαρμάκων και στη βελτίωση της υγείας και της ποιότητας των πολιτών της ΕΕ, ιδίως του γηράσκοντος πληθυσμού. Στο πλαίσιο αυτό, υπάρχει ανάγκη εταιρικής σχέσης μεταξύ δημόσιων και ιδιωτικών τομέων, με βάση την εταιρική υπευθυνότητα για να διευκολυνθεί η ταχεία πρόσβαση σε φάρμακα και αγωγές και η μεγαλύτερη διαφάνεια, ανταμείβοντας παράλληλα την καινοτομία και την ενισχυμένη βιομηχανική ανταγωνιστικότητα. Η κοινή επιχείρηση της πρωτοβουλίας για τα καινοτόμα φάρμακα εφαρμόζει αυτή την εταιρική σχέση δημόσιου και ιδιωτικού τομέα με στόχο την παροχή ταχύτερων και ασφαλέστερων φαρμάκων. Περαιτέρω, η μεγαλύτερη διαφάνεια και ο καλύτερος συντονισμός μεταξύ των συστημάτων τιμολόγησης και επιστροφής χρημάτων των κρατών μελών θα συμβάλει στην αποφυγή περιττών καθυστερήσεων πρόσβασης στην αγορά και θα βελτιώσει τη λειτουργία της εσωτερικής αγοράς για τα φάρμακα. Περαιτέρω, η Επιτροπή θα ξεκινήσει μια πιλοτική ευρωπαϊκή εταιρική σχέση καινοτομίας με θέμα την ενεργό και υγιή γήρανση¹¹.

Η **βιομηχανία ασφάλειας** της ΕΕ αντιμετωπίζει μια ιδιαίτερα κατακερματισμένη αγορά και μια αδύναμη βιομηχανική βάση. Τα εθνικά ρυθμιστικά πλαίσια διαφέρουν ευρύτατα, ενώ η αγορά προϊόντων ασφάλειας είναι ιδιαίτερα διαφοροποιημένη, κυμαινόμενη από τις κάμερες έως τα σύνθετα συστήματα σάρωσης. Για να παρασχεθεί ένα σύστημα ασφάλειας, οι κατασκευαστές, οι συντονιστές συστημάτων και οι πάροχοι υπηρεσιών πρέπει να συνεργάζονται στενά με τους πελάτες. Είναι σημαντικό να αναπτυχθεί ένα σύστημα ταχείας διαδικασίας (fast-track) για την έγκριση τεχνολογιών προτεραιότητας· να επιτευχθεί σημαντική περαιτέρω πρόοδος στην εναρμόνιση και την τυποποίηση· να εξεταστούν οι συντονισμένες δημόσιες προμήθειες και να επιταχυνθεί η έρευνα σε τεχνολογίες ασφάλειας, συμπεριλαμβανομένων των τεχνολογιών διπλής χρήσης. Όσον αφορά το τελευταίο, η Επιτροπή θα συντονιστεί με τον Ευρωπαϊκό Οργανισμό Άμυνας.

Ο **τομέας των τεχνικών και οικοδομικών έργων** μπορεί επίσης να συμβάλει σημαντικά στην απάντηση στην κλιματική αλλαγή και σε άλλες περιβαλλοντικές αλλαγές και αλλαγές

¹¹ COM(2010) 546 τελικό

της κοινωνίας. Η αναθεωρημένη οδηγία για την ενεργειακή απόδοση των κτιρίων προβλέπει το φιλόδοξο στόχο της μετάβασης σε κτήρια με σχεδόν μηδενική κατανάλωση ενέργειας στην Ευρώπη έως το 2021, ενώ παράλληλα η ενίσχυση των απαιτήσεων ενεργειακής απόδοσης θα θέσει νέα πρότυπα για τα κτήρια. Πρόκειται για μια ευκαιρία για τον τομέα των τεχνικών και οικοδομικών έργων και ανακαίνισης κτηρίων.

Οι **αγορές βιοπροϊόντων** με υψηλή ζήτηση και ευνοϊκό νομοθετικό πλαίσιο μπορούν να συμβάλουν ουσιαστικά στο μετασχηματισμό της ΕΕ σε μια πιο βιώσιμη οικονομία. Οι κατάλληλες νομοθετικές συνθήκες και οι συνθήκες πλαισίου, ωστόσο, θα πρέπει να ενθαρρύνουν την υιοθέτηση ανανεώσιμων πρώτων υλών για βιομηχανική χρήση (π.χ. ξύλο και χαρτί, αλλά επίσης και βιοπλαστικά, βιολιπαντικά και φάρμακα) και να εξασφαλίζουν τη βιωσιμότητα· η τεχνολογική καινοτομία πρέπει να ενθαρρυνθεί μέσω σχεδίων επίδειξης και ευρωπαϊκών και διεθνών προτύπων που αναπτύχθηκαν για τις νέες τεχνολογίες. Το υφιστάμενο έργο πρέπει να συνεχιστεί για τις ειδικές επισημάνσεις προϊόντων (π.χ. οικολογική σήμανση) και τα έγγραφα και δίκτυα καθοδήγησης δημόσιων προμηθειών.

Η Επιτροπή θα:

- *αναπτύξει μια διαδικασία φροντίδας υγείας και φαρμακευτικών προϊόντων όπου θα συμμετέχουν τα κράτη μέλη, η βιομηχανία και άλλοι παράγοντες του τομέα της υγείας για να προαχθεί η εταιρική υπευθυνότητα, να βελτιωθεί η πρόσβαση σε φάρμακα και να ενισχυθεί η ανταγωνιστικότητα της φαρμακοβιομηχανίας. Για να διευκολυνθεί η λειτουργία της εσωτερικής αγοράς φαρμάκων, η Επιτροπή θα χρησιμοποιήσει επίσης την ευκαιρία για να επανεξετάσει την οδηγία 89/105/ΕΟΚ σχετικά με τη διαφάνεια των διαδικασιών καθορισμού τιμών φαρμάκων και κάλυψης του κόστους·*
- *υποβάλει πρωτοβουλία για τη βιομηχανία ασφάλειας, συμπεριλαμβανομένου ενός συστήματος ταχείας διαδικασίας (fast-track) για την έγκριση τεχνολογιών προτεραιότητας, καθορίζοντας προτεραιότητες για την εναρμόνιση και την τυποποίηση και εξετάζοντας τις συντονισμένες δημόσιες προμήθειες και δημιουργώντας μια ευρωπαϊκή πλατφόρμα ασφάλειας και τεχνολογίας διπλής χρήσης (από το 2012 και μετά)·*
- *αναπτύξει μια στρατηγική για τη βιώσιμη ανταγωνιστικότητα των τεχνικών και οικοδομικών έργων, ώστε να εξασφαλίσει τις κατάλληλες συνθήκες πλαισίου για την εσωτερική αγορά προϊόντων και υπηρεσιών του τομέα των τεχνικών και οικοδομικών έργων, να βελτιώσει την αποδοτικότητα των πόρων και τις περιβαλλοντικές επιδόσεις των σχετικών επιχειρήσεων και να προωθήσει τις δεξιότητες, την καινοτομία και την τεχνολογική ανάπτυξη ώστε να ικανοποιήσει τις νέες ανάγκες της κοινωνίας και τους κινδύνους λόγω του κλίματος (2011)·*
- *εφαρμόσει συνθήκες για τη δημιουργία αγορών βιοπροϊόντων, βελτιώνοντας τη σχετική νομοθεσία και τις συνθήκες πλαισίου για βιομηχανική χρήση, προάγοντας την καινοτομία μέσω έργων επίδειξης και αναπτύσσοντας ευρωπαϊκά και διεθνή πρότυπα (2012).*

8.4. Αναζωογόνηση της ανταγωνιστικότητας της ΕΕ μέσω της αλυσίδας αξίας

Η ΕΕ πρέπει να δώσει μεγαλύτερη προσοχή στην κατασκευαστική αλυσίδα αξίας. Όπως περιγράφηκε ανωτέρω, η βιομηχανία εξαρτάται όλο και περισσότερο από τις εισροές πρώτων υλών και ενδιάμεσων αγαθών και έτσι εξαρτάται αποφασιστικά από τις βιομηχανίες επιχειρηματικών υπηρεσιών που προσθέτουν αξία και συμβάλλουν στον σχεδιασμό και τη διάθεση στην αγορά νέων αγαθών και υπηρεσιών. Αυτή η νέα προοπτική απαιτεί διαφορετική προσέγγιση στη βιομηχανική πολιτική που να λαμβάνει περισσότερο υπόψη τις διασυνδέσεις.

Η χημική βιομηχανία είναι ένα καλό παράδειγμα της νέας προσέγγισης που απαιτείται. Παρά την οικονομική κρίση, η **χημική βιομηχανία** παραμένει ιδιαίτερα ανταγωνιστική και είναι ένας από τους κινητήριους μοχλούς της μεταποιητικής βιομηχανίας της ΕΕ. Πρόκειται για έναν επιτυχημένο διεθνή παράγοντα με μερίδιο της παγκόσμιας αγοράς ίσο με 24 %, αλλά αντιμετωπίζει όλο και μεγαλύτερο ανταγωνισμό από την Κίνα, την Ινδία και τη Μέση Ανατολή. Ως βιομηχανία ενδιάμεσων αγαθών, ο τομέας έχει τεράστιο δυναμικό βελτίωσης τόσο των επιδόσεων ανταγωνιστικότητας όσο και των περιβαλλοντικών επιδόσεων άλλων κατάντη βιομηχανιών μέσω της καινοτομίας όσον αφορά ουσίες και υλικά. Η ομάδα υψηλού επιπέδου για τα χημικά τόνισε ορισμένες πιθανές συνεισφορές της βιομηχανίας στην εξεύρεση λύσεων για τις κρίσιμες προκλήσεις της κοινωνίας που αντιμετωπίζει η ΕΕ, όπως η αυξανόμενη χρήση ανανεώσιμων υλικών, η αυξανόμενη ενεργειακή απόδοση, η μείωση της χρήσης νερού κ.λπ.

Η συνολική ευρωπαϊκή αλυσίδα εφοδιασμού με τρόφιμα εισήλθε σε μια περίοδο προσαρμογής ως αποτέλεσμα των μεταβαλλόμενων προτιμήσεων των καταναλωτών, της σπάνισης των πόρων, δημογραφικών, υγειονομικών και περιβαλλοντικών παραγόντων, καθώς και των ανησυχιών των καταναλωτών σχετικά με την ασφάλεια, την υγεία και τις τιμές. Η **βιομηχανία γεωργικών προϊόντων διατροφής της ΕΕ** είναι ιδιαίτερα ανταγωνιστική και αντιπροσωπεύει το 2 % του ΑΕΠ της Ευρώπης και το 13,5 % της συνολικής απασχόλησης στον τομέα της μεταποίησης. Ωστόσο, η βιομηχανία πρέπει επείγοντως να αντιμετωπίσει τα εν λόγω ζητήματα, καθώς και τις ανισορροπίες στη διαπραγματευτική ισχύ μεταξύ παραγωγών γεωργικών προϊόντων και λιανοπωλητών, να βελτιώσει τις δομές εφοδιασμού και να διευκολύνει την αναδιάρθρωση της.

Η **βιομηχανία κλωστοϋφαντουργίας, ιματισμού και δέρματος της ΕΕ έχει υποστεί διαρθρωτική αλλαγή** για πάνω από 20 χρόνια. Οι τεχνολογικές εξελίξεις, σε συνδυασμό με τα παραδοσιακά δυνατά σημεία στον σχεδιασμό και την ποιότητα, βρίσκουν επίσης τον δρόμο τους στις μεγάλες καταναλωτικές αγορές πέραν του τομέα, όπως π.χ. τα αθλητικά είδη ιματισμού για υπαίθρια δραστηριότητα, τα προϊόντα πολυτελείας ή τα υποδήματα. Ως αποτέλεσμα, τα μαζικά κατασκευασμένα καταναλωτικά αγαθά γίνονται όλο και περισσότερο συνήθη, παρέχοντας νέες ευκαιρίες αγοράς για τους ευρωπαίους παρασκευαστές. Τα εξειδικευμένα προϊόντα υψηλής προστιθέμενης αξίας αντιπροσωπεύουν ήδη σημαντικό ποσοστό των δραστηριοτήτων του τομέα, με όλο και μεγαλύτερο μερίδιο της παραγωγής και της προστιθέμενης αξίας να δημιουργείται για να παράσχει εξειδικευμένες λύσεις σε άλλους τομείς, όπως π.χ. οι υπηρεσίες υγείας, τα έργα πολιτικού μηχανικού ή η αεροδιαστημική. Σημαντικές προσπάθειες στην έρευνα και ανάπτυξη και στην καινοτομία ενίσχυσαν το περιεχόμενο γνώσης και τη βιωσιμότητα του τομέα, καθιστώντας την δυνατή. Είναι αναγκαίο να προωθηθούν νέες επιχειρηματικές έννοιες και συναφείς μεταποιητικές τεχνολογίες που θα επικεντρώνονται στην ανάπτυξη βιώσιμων, χρηστοστρεφών προϊόντων με βάση το ντιζάιν στον τομέα της κλωστοϋφαντουργίας και του ιματισμού, καθώς και σε άλλες μεγάλες καταναλωτικές αγορές.

Ειδικότερα, οι **πολιτιστικές και δημιουργικές βιομηχανίες** είναι σημαντικοί μοχλοί της οικονομικής και κοινωνικής καινοτομίας σε άλλους τομείς. Το ντιζάιν, η αρχιτεκτονική και η διαφήμιση διαδραματίζουν σημαντικό ρόλο στην υποστήριξη επενδύσεων, π.χ. στον τομέα των τεχνικών και οικοδομικών έργων, στις νέες καταναλωτικές τεχνολογίες, σε φιλικές προς το περιβάλλον λύσεις και στην ψηφιακή οικονομία. Παρομοίως, οι υπηρεσίες κινητικότητας και εφοδιαστικής καθίστανται όλο και πιο σημαντικές για τη διατήρηση των αλυσίδων αξίας και για να διευκολύνουν την έγκαιρη (just-in-time) παραγωγή. Η στενότερη συνεργασία αυτών των βιομηχανιών και της ΕΕ, των κρατών μελών, των περιφερειακών και τοπικών αρμόδιων χάραξης πολιτικής θα προαγάγει τη συμβολή τους στην οικονομία συνολικά.

Η Επιτροπή θα:

- παρακολουθήσει τη συνέχεια που θα δοθεί από την ομάδα υψηλού επιπέδου για την ανταγωνιστικότητα της χημικής βιομηχανίας, ιδίως την πιθανή συμβολή της στην παροχή λύσεων σε κρίσιμες προκλήσεις της κοινωνίας μέσω εταιρικών σχέσεων καινοτομίας·
- χρησιμοποιήσει το φόρουμ υψηλού επιπέδου για τη βιομηχανία τροφίμων για να εξασφαλίσει την καλύτερη λειτουργία της αλυσίδας εφοδιασμού τροφίμων·
- προτείνει στρατηγικές πρωτοβουλίες σε συνέχεια της πράσινης βίβλου της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για την «Ελευθέρωση του δυναμικού των κλάδων του πολιτισμού και της δημιουργίας, συμπεριλαμβανομένης μιας ανακοίνωσης σχετικά με βασικές πτυχές της ανταγωνιστικότητας της βιομηχανίας της μόδας, εκκίνηση μιας συμμαχίας του ευρωπαϊκού κλάδου δημιουργικότητας και μιας ευρωπαϊκής συμμαχίας βιομηχανιών κινητών υπηρεσιών και βιομηχανιών κινητικότητας για να συγκεντρώσει τους αρμόδιους χάραξης πολιτικής και τους εκπροσώπους της βιομηχανίας (2011)

8.5. Αντιμετώπιση των ανησυχιών των βιομηχανιών με ένταση ενέργειας

Η Ευρώπη πρέπει, επίσης, να βελτιώσει τη διεθνή ανταγωνιστικότητά της με το να είναι σε θέση να επιταχύνει τη **μετάβαση σε μια οικονομία χαμηλών εκπομπών διοξειδίου του άνθρακα και αποδοτικότητας πόρων** στις βιομηχανίες με ένταση ενέργειας, όπως η βιομηχανία χάλυβα, η βιομηχανία μη σιδηρούχων μετάλλων, η βιομηχανία χαρτιού και η χημική βιομηχανία. Αυτό θα γίνει σε συντονισμό με την επικείμενη εμβληματική πρωτοβουλία για την «αποδοτικότητα πόρων» και το σχέδιο SET. Οι επενδύσεις στην παραγωγή με αποδοτικότητα άνθρακα παρέχουν στις βιομηχανίες με ένταση ενέργειας την έντονη ικανότητα αύξησης της ανταγωνιστικότητάς τους και τις καθιστούν λιγότερο εξαρτημένες από μελλοντικές τιμές της ενέργειας.

Οι βιομηχανίες με ένταση ενέργειας αποτελούν σημαντικό τμήμα της αλυσίδας αξίας της μεταποιητικής βιομηχανίας στην ΕΕ και έχουν καταλάβει ηγετική θέση παγκοσμίως όσον αφορά την ενεργειακή απόδοση. Οι βιομηχανίες αυτές αποτελούν αναπόσπαστο τμήμα της βιομηχανικής αλυσίδας αξίας και κατασκευάζουν μεγάλο μέρος των βιομηχανικών προϊόντων με μείωση του CO₂. Συνεπώς, στις βιομηχανίες με ένταση ενέργειας πρέπει να προσφερθούν οι συνθήκες για ανταγωνιστική παραγωγή στην Ευρώπη στο μέλλον. Αυτό σημαίνει ότι πρέπει να λαμβάνεται υπόψη ο κίνδυνος της διαρροής άνθρακα για τις βιομηχανίες έντασης ενέργειας, συμπεριλαμβανομένων των πιθανών έμμεσων επιπτώσεων από αυξήσεις των τιμών ηλεκτρικού ρεύματος που συνδέονται με το σύστημα εμπορίας εκπομπών.

Οι νέες **τεχνολογίες και τεχνικές παραγωγής χαμηλών εκπομπών διοξειδίου του άνθρακα** για τις βιομηχανίες επεξεργασίας υλικού με ένταση ενέργειας αναπτύσσονται μέσω των πλατφορμών τεχνολογίας και των πρωτοβουλιών πρωτοπόρων αγορών. Ωστόσο, χρειάζονται κατάλληλες συνθήκες-πλαίσια και περαιτέρω συνεργασία δημόσιου και ιδιωτικού τομέα για να εξασφαλιστεί η έγκαιρη εφαρμογή και εμπορευματοποίηση αυτών των καινοτομιών σε τομείς με ένταση ενέργειας.

Η Επιτροπή θα:

- προωθήσει τις προσαρμογές στους κανόνες κρατικών ενισχύσεων, προβλέποντας κατάλληλη αντιστάθμιση για το έμμεσο κόστος του συστήματος εμπορίας εκπομπών (ETS), όπως εκείνο που μετακυλίεται μέσω των τιμών του ηλεκτρικού ρεύματος, εξασφαλίζοντας παράλληλα

ίσους όρους ανταγωνισμού στην ενιαία αγορά και την επίτευξη των κοινοτικών στόχων υπό το πρίσμα διεθνών δεσμεύσεων για τη μείωση των εκπομπών·

- προωθήσει ένα σύστημα βιώσιμης βιομηχανίας χαμηλών εκπομπών άνθρακα (SILC) για το συντονισμό συνθηκών-πλαισίου, ενεργειών χρηματοδότησης, συλλογής στοιχείων και λοιπών δραστηριοτήτων από την ΕΕ και τα κράτη μέλη για την προώθηση της ανάπτυξης και υιοθέτησης των τεχνολογιών χαμηλών εκπομπών διοξειδίου του άνθρακα σε συνδυασμό με το σχέδιο SET (από το 2011 και μετά)·
- εξετάσει, στο πλαίσιο της συζήτησης για τις μελλοντικές ερευνητικές εταιρικές σχέσεις δημόσιου και ιδιωτικού τομέα, μια πρωτοβουλία εφαρμογής χαμηλών εκπομπών διοξειδίου του άνθρακα σε βιομηχανίες με ένταση ενέργειας, συγκεντρώνοντας τις συναφείς τεχνολογικές πλατφόρμες με την ΕΕ και τα κράτη μέλη για να εξασφαλίσει τις κατάλληλες στρατηγικές έρευνας και ανάπτυξης, χρηματοδότησης και εφαρμογής για παραγωγή με χαμηλές εκπομπές διοξειδίου του άνθρακα·
- προωθήσει, σε εταιρική σχέση με κράτη μέλη και βιομηχανία, έργα επίδειξης και υιοθέτηση τεχνολογιών παραγωγής με πολύ χαμηλές εκπομπές διοξειδίου του άνθρακα, συμπεριλαμβανομένης της βιομηχανικής δέσμευσης και αποθήκευσης διοξειδίου του άνθρακα, αποφεύγοντας παράλληλα τις στρεβλώσεις στον ανταγωνισμό (2011-16)·
- διερευνήσει περαιτέρω στο πλαίσιο της στρατηγικής «Ευρώπη 2020», τις ευκαιρίες για την προώθηση περαιτέρω καινοτόμων μηχανισμών παροχής κινήτρων που συνδέονται με την αγορά άνθρακα, δηλαδή για τις εταιρείες που επενδύουν ταχύτερα στην καινοτομία.

8.6 Ενισχυμένη τομεακή προσέγγιση

Επιπλέον, η Επιτροπή, το 2011 θα διαβουλευτεί με τα ενδιαφερόμενα μέρη σχετικά με το βέλτιστο τρόπο χρήσης και ενίσχυσης της βιομηχανικής διάστασης των κοινών τεχνολογικών πρωτοβουλιών και των ευρωπαϊκών εταιρικών σχέσεων καινοτομίας, όπως ανακοινώθηκε στην πρωτοβουλία «Ένωση καινοτομίας» και στις σχετικές προτεραιότητες.

9. ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ: ΜΙΑ ΝΕΑ ΔΙΑΚΥΒΕΡΝΗΣΗ ΤΗΣ ΕΕ ΓΙΑ ΤΗ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ

Ενώ η οικονομική και χρηματοπιστωτική κρίση μετέθεσαν το επίκεντρο των πολιτικών βιομηχανικής ανταγωνιστικότητας σε βραχυπρόθεσμες ενέργειες διάσωσης και ανάκαμψης, στο μέλλον η προσοχή των αρμοδίων χάραξης πολιτικής πρέπει να επικεντρωθεί σε μακροπρόθεσμες διαρθρωτικές προκλήσεις, που είναι, ειδικότερα, η διατήρηση της παγκόσμιας ανταγωνιστικότητας, η κλιματική αλλαγή, η ενέργεια, η γήρανση του πληθυσμού, οι δεξιότητες και η γνώση. Στο πλαίσιο της δημοσιονομικής εξυγίανσης, οι στρατηγικές ανταγωνιστικότητας δεν μπορούν να βασιστούν σε μεγάλα προγράμματα δαπανών, αλλά είναι πιθανότερο, να αντιμετωπίσουν τις διαρθρωτικές μεταρρυθμίσεις σε τομείς, όπως η βελτίωση του επιχειρηματικού περιβάλλοντος, ο εκσυγχρονισμός των δημόσιων διοικήσεων, η βελτίωση της ικανότητας των εταιρειών να καινοτομούν ή η ενίσχυση της ενεργειακής απόδοσης. Ταυτόχρονα ενδέχεται να χρειάζονται μέτρα πολιτικής για να συνοδεύσουν τη συνεχιζόμενη διαρθρωτική αλλαγή εντός αλλά και μεταξύ των βιομηχανιών.

Η εφαρμογή της νέας βιομηχανικής πολιτικής απαιτεί επίσης πιο αποτελεσματική ευρωπαϊκή διακυβέρνηση. Οι έννοιες των εθνικών τομέων και των εθνικών βιομηχανιών με μικρή αλληλεπίδραση με άλλους τομείς ή με τον λοιπό κόσμο γίνονται όλο και λιγότερο συναφείς. Είναι πλέον όλο και πιο σημαντικό να προσδιοριστούν τα στρατηγικά ευρωπαϊκά βιομηχανικά συμφέροντα, ενώ οι μη συντονισμένες **εθνικές πολιτικές απαντήσεις πρέπει να δώσουν τη θέση τους σε συντονισμένες ευρωπαϊκές πολιτικές απαντήσεις**.

Αυτή η βελτιωμένη και φιλόδοξη ευρωπαϊκή διακυβέρνηση έχει δύο ξεχωριστούς κλάδους:

- ένα ολιστικό και καλύτερα συντονισμένο όραμα χάραξης πολιτικής σε ευρωπαϊκό επίπεδο, συμπεριλαμβανομένης της Επιτροπής και των ευρωπαϊκών θεσμικών οργάνων, ιδίως του Συμβουλίου και του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου. Είναι σημαντικό να βελτιωθεί ο συντονισμός και η αλληλεπίδραση των διαφορετικών πολιτικών που επηρεάζουν την ανταγωνιστικότητα, συμπεριλαμβανομένης της «θωράκισης της ανταγωνιστικότητας» των νέων προτάσεων πολιτικής·
- η στενότερη συνεργασία με τα κράτη μέλη και η παρακολούθηση της επιτυχίας των επιδόσεων ανταγωνιστικότητας των πολιτικών σε ευρωπαϊκό επίπεδο και σε επίπεδο κράτους μέλους. Η ενέργεια αυτή μπορεί πλέον να βασιστεί στο νέο άρθρο 173 της ΣΛΕΕ σύμφωνα με τη συνθήκη της Λισαβόνας, που αφορά τη βιομηχανική πολιτική, στο πλαίσιο της στρατηγικής Ευρώπη 2020, στον ενισχυμένο συντονισμό οικονομικής πολιτικής και κυρίως στο νέο «ευρωπαϊκό εξάμηνο» που, μεταξύ άλλων, αναμένεται να συμβάλει στον καλύτερο σχεδιασμό των εθνικών προγραμμάτων μεταρρύθμισης¹².

Στο πλαίσιο της στρατηγικής Ευρώπη 2020, η Επιτροπή, με τον τρόπο αυτό, θα παρακολουθεί τακτικά την ανταγωνιστικότητα και τις βιομηχανικές πολιτικές και επιδόσεις της Ευρώπης και των κρατών μελών.

Πράγματι, καθώς πολλές από τις σχετικές συνθήκες πλαισίου για ανταγωνιστική και βιώσιμη βιομηχανία καθορίζονται σε επίπεδο κράτους μέλους, η παρακολούθηση δεν θα πρέπει να καλύπτει μόνον τις επιδόσεις ανταγωνιστικότητας αλλά και τις πολιτικές ανταγωνιστικότητας, συμπεριλαμβανομένων παραγόντων, όπως το επιχειρησιακό περιβάλλον, το σύστημα καινοτομίας, ο ανταγωνισμός, οι υποδομές, η αποδοτικότητα της δημόσιας διοίκησης και η πρόοδος όσον αφορά την ενεργειακή αποδοτικότητα και την αποδοτικότητα των πόρων. Μια πρώτη ανάλυση των επιδόσεων των πολιτικών ανταγωνιστικότητας των κρατών μελών δείχνει ότι υπάρχει περιθώριο βελτίωσης εν γένει. Το πλαίσιο πολιτικής στο επίπεδο ΕΕ - η στρατηγική «Ευρώπη 2020» με τις εμβληματικές ενέργειες της και το άρθρο 173 της ΣΛΕΕ σχετικά με τη βιομηχανική πολιτική - παρέχει ένα φάσμα μέσων για την ενθάρρυνση των κρατών μελών να κλιμακώσουν τις προσπάθειές τους προκειμένου να επιφέρουν τις βελτιώσεις αυτές, συμβάλλοντας έτσι σε πιο ανταγωνιστική ευρωπαϊκή βιομηχανία και οικονομία, ενώ η Επιτροπή θα τις χρησιμοποιήσει πλήρως.

Η επανεξέταση των βιομηχανικών και επιχειρησιακών πολιτικών των κρατών μελών μπορεί να οδηγήσει στον **καλύτερο συντονισμό και συγκέντρωση της χρήσης των διαθέσιμων πόρων**, ενώ τα νομικά μέσα μπορούν να δημιουργήσουν καλύτερη σχέση κόστους ωφέλειας. Αυτό είναι τόσο πιο σημαντικό όσο λιγότεροι πόροι είναι διαθέσιμοι και όσο πιο σύνθετα και κατακερματισμένα έχουν γίνει τα πλαίσια πολιτικής τις τελευταίες δεκαετίες.

¹² COM(2010) 250.

Αυτό το είδος παρακολούθησης θα οργανωθεί μέσω του Συμβουλίου Ανταγωνιστικότητας και του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και θα αναπτυχθεί περαιτέρω μέσω επανεξετάσεων ομοτίμων και ανταλλαγών ορθών πρακτικών. Είναι επίσης πλήρως συνεκτικό με το πλαίσιο «Ευρώπη 2020».

Θα εισαχθεί δε στη **συνολική παρακολούθηση της Ευρώπης 2020** αλλά με ειδικό επίκεντρο στις επιδόσεις ανταγωνιστικότητας των κρατών μελών και στη δυνατότητα αμοιβαίας μάθησης. Αυτό με τη σειρά του θα πρέπει να συμβάλει στη βελτίωση των εθνικών πολιτικών, όπως παρακολουθούνται μέσω των εθνικών προγραμμάτων μεταρρύθμισης¹³.

Οι ακόλουθοι τομείς είναι ιδιαίτερα κατάλληλοι για την ανταλλαγή βέλτιστης πρακτικής: η μείωση του διοικητικού φόρτου και η αξιολόγηση των επιπτώσεων στην ανταγωνιστικότητα, οι «έλεγχοι καλής κατάστασης» και η αρχή «σκέψου πρώτα σε μικρή κλίμακα» στην εθνική νομοθεσία, οι πολιτικές για την πρόσβαση σε χρηματοδότηση, οι βασικές τεχνολογίες γενικής εφαρμογής, η επιβολή των δικαιωμάτων διανοητικής ιδιοκτησίας, η ανάπτυξη των στρατηγικών δεξιοτήτων σε συνδυασμό με τις βιομηχανικές ανάγκες καθώς και στον σχεδιασμό των εθνικών βιομηχανικών πολιτικών, ιδίως όσον αφορά τους επιμέρους τομείς και τη συμμετοχή των ενδιαφερόμενων μερών. Η στενότερη συνεργασία μπορεί να προωθήσει συνέργιες, συμπληρωματικότητες και καλύτερη χρήση των πόρων, ιδίως όσον αφορά την ανάπτυξη και εφαρμογή βασικών τεχνολογιών γενικής εφαρμογής και περιβαλλοντικών τεχνολογιών αλλά και, σε ορισμένους τομείς ειδικών δεξιοτήτων, όπου η εθνική συζήτηση ενδέχεται να μη δικαιολογεί πλήρες πρόγραμμα σπουδών. Τέλος, ενώ η λογική για την ανταλλαγή βέλτιστης πρακτικής και συνεργασίας είναι ισχυρότερη στο επίπεδο των επιμέρους ενεργειών, οι επανεξετάσεις ομοτίμων είναι πιο ωφέλιμες για πιο ολοκληρωμένες και σύνθετες πολιτικές.

Αυτές οι ενέργειες μπορεί να είναι μεταβλητής γεωμετρίας, καθώς οι εθνικές ανάγκες και οι περιστάσεις ποικίλλουν. Η Επιτροπή θα συζητήσει με το Συμβούλιο και τα κράτη μέλη κατά τους επομένους μήνες τις αρχές και τις διαδικασίες με τις οποίες θα πρέπει να οργανωθούν, καθώς και το πεδίο εφαρμογής και την ιεράρχηση των προτεραιοτήτων. Επιπλέον, θα παρακολουθεί και θα υποβάλλει ετησίως εκθέσεις σχετικά με τις πολιτικές της ανταγωνιστικότητας και της βιομηχανίας των κρατών μελών. Η ενέργεια αυτή θα περιλαμβάνει βιομηχανικές πτυχές περισσότερων πολιτικών που εξυπηρετούν πιο γενικούς στόχους, όπως η εκπαίδευση, η έρευνα, η προστασία του περιβάλλοντος ή η κλιματική αλλαγή. Ιδιαίτερη έμφαση θα δοθεί στις εξελίξεις σχετικά με την ανταλλαγή βέλτιστων πρακτικών και τις συνεργατικές ενέργειες. Η στρατηγική «Ευρώπη 2020» έχει επίσης σημασία για την ατζέντα μεταρρύθμισης των χωρών διεύρυνσης της ΕΕ. Οι υποψήφιες και δυνάμει υποψήφιες χώρες θα πρέπει, συνεπώς, να ξεκινήσουν επίσης να επιδιώκουν την επίτευξη των προτεινόμενων στόχων της νέας ολοκληρωμένης βιομηχανικής πολιτικής.

Η εφαρμογή της νέας προσέγγισης στη βιομηχανική πολιτική θα πρέπει να βοηθήσει τις επιχειρήσεις και τους επενδυτές να συμμετέχουν σε μια κερδοφόρα, βιώσιμη και με δημιουργία απασχόλησης βιομηχανική παραγωγή στην Ευρώπη και να βελτιώσουν τη διεθνή ανταγωνιστικότητα όσον αφορά την παραγωγικότητα και το κόστος. Η βιομηχανία της ΕΕ θα ωφεληθεί συνεπώς από την ταχέως αυξανόμενη παγκόσμια αγορά που προσφέρει η παγκοσμιοποίηση. Με άλλα λόγια, η Ευρώπη θα δει να αυξάνεται η βιομηχανική παραγωγή, η απασχόληση και τα εισοδήματα κατά την επόμενη δεκαετία, ενώ θα μειώνονται σημαντικά το αποτύπωμα άνθρακα της βιομηχανίας και το αποτύπωμα πόρων.

¹³ COM(2010) 250.

Για τον λόγο αυτό, οι ακόλουθοι δείκτες επιτυχίας θα παρακολουθούνται στενά:

- Η βελτίωση στη διεθνή ανταγωνιστικότητα, σε σύγκριση τόσο της παραγωγικότητας της ΕΕ όσο και των εξελίξεων κόστους με εκείνες των ανταγωνιστών τους.
- Ο αριθμός των νέων θέσεων εργασίας που δημιουργούνται στη βιομηχανία και τις συναφείς με τη βιομηχανία υπηρεσίες, με ιδιαίτερη αναφορά στον αριθμό των θέσεων απασχόλησης που δημιουργούνται στις ΜΜΕ.
- Το ποσοστό με το οποίο αυξάνεται η παραγωγή του τομέα της μεταποίησης, ιδίως η παραγωγή των οικοβιομηχανιών.
- Το μερίδιο των τομέων μεταποίησης μέσης και υψηλής τεχνολογίας σε σχέση με τη συνολική προστιθέμενη αξία και την απασχόληση της μεταποίησης.

Η Επιτροπή, βάσει του άρθρου 173 της ΣΛΕΕ, θα:

- προβεί στις ενέργειες που σκιαγραφούνται στην παρούσα ανακοίνωση για να ενισχύσει το ευρωπαϊκό πλαίσιο πολιτικής της βιομηχανικής πολιτικής, συνεργαζόμενη στενά με το Συμβούλιο και το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο.
- υποβάλλει εκθέσεις στο Συμβούλιο και το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο σχετικά με τη βιομηχανική ανταγωνιστικότητα και τις συνδεόμενες πολιτικές και επιδόσεις της ΕΕ και των κρατών μελών σε ετήσια βάση.
- ξεκινήσει επανεξετάσεις ομοτίμων και ανταλλαγές ορθής πρακτικής με τα κράτη μέλη για να βελτιώσει τη συνεργασία στο πεδίο των ευρωπαϊκών πολιτικών σε ολόκληρη την ΕΕ.

Τα κράτη μέλη καλούνται να:

- συνεργαστούν και, εφόσον ενδείκνυται, να συντονίσουν τις βιομηχανικές πολιτικές τους.
- συμμετέχουν σε επανεξετάσεις ομοτίμων και ανταλλαγές ορθών πρακτικών.
-